

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

**«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
05 Соціальні та поведінкові науки
051 «Економіка»**

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Прямі іноземні інвестиції як фактор соціально-економічного розвитку
країн (на прикладі Німеччини)»
здобувача Овсюкової Дар'ї Олегівни

Науковий керівник: професор, д.е.н. Яценко Ольга Миколаївна _____

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувачка кафедри: д.е.н., професорка Циганкова Т.М.

(підпис)

Київ 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ярослава СТОЛЯРЧУК

«___» _____ 2025р.

Тетяна ЦИГАНКОВА

«___» _____ 2025р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Овсюковій Дар'ї Олегівні

заочної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Прямі іноземні інвестиції як фактор соціально-економічного розвитку країн (на прикладі Німеччини)»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «09» грудня 2024 р .№ 2033-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах наукових монографій, фахових статей, матеріалів міжнародних і науково-практичних конференцій, аналітичних звітів СОТ, Європейської Комісії, OECD, ООН, IEA, Світового банку, статистичних даних Eurostat, Statista, ЕЕА, нормативно-правових актів ЄС і України, а також відкритих джерел з мережі Інтернет.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні основи дослідження прямих іноземних інвестицій
Розділ 2	Виклики та перспективи використання прямих іноземних інвестицій як інструменту розвитку Німеччини
Об'єкт дослідження:	Прямі іноземні інвестиції як економічне явище у контексті міжнародних фінансових потоків
Предмет дослідження:	Інструменти та механізми залучення ПІІ та їхній вплив на соціально-економічний розвиток країни
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Аналіз впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток Німеччини та обґрунтування пріоритетних напрямів інвестування країни

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

- У розділі 1**
- виявити сутність і класифікацію прямих іноземних інвестицій;
 - визначити роль ПІІ у формуванні соціально-економічного розвитку країн;
 - вивчити методи оцінювання інвестиційного середовища країни;
 - проаналізувати структуру і динаміку прямих іноземних інвестицій у Німеччину;
- У розділі 2**
- дослідити вплив ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники;
 - оцінити стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ;
 - обґрунтувати пріоритетні напрями інвестування Німеччини.

Завдання підготував
науковий керівник

(підпис)

Яценко О.М.

(Прізвище та ініціали)

« » _____ 2025 р.

Завдання одержав
здобувач

(підпис)

Овсюкова Д.О.

(Прізвище та ініціали)

« » _____ 2025 р.

В і д г у к

на кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача(ки) факультету Міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

Овсюкової Дар'ї Олегівни

на тему: **«Прямі іноземні інвестиції як фактор соціально-економічного розвитку країн (на прикладі Німеччини)»**

- 1. Актуальність теми.** Прямі іноземні інвестиції відіграють ключову роль у забезпеченні економічного зростання країн, розбудові інфраструктури, модернізації виробництва та створенні нових робочих місць в сучасній глобалізованій економіці. Країни, які ефективно залучають іноземні інвестиції, отримують значні конкурентні переваги, включаючи доступ до новітніх технологій, передового досвіду управління та міжнародних ринків. Німеччина є одним із найбільших у світі реципієнтів і донорів прямих іноземних інвестицій. Завдяки стабільній економічній політиці, розвиненій інфраструктурі та інноваційному потенціалу Німеччина залучила великий обсяг прямих іноземних інвестицій, що сприяло розвитку промисловості, підвищенню продуктивності праці та покращенню рівня життя людей.
- 2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи.** Овсюкова Д. О. дослідила квінтесенцію прямих іноземних інвестицій, їх класифікацію і значення у формуванні соціально-економічного розвитку країн, а також методи оцінювання інвестиційного середовища країн.
- 3. Наявність самостійних розробок автора.** Заслуговує на увагу аналіз впливу ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники Німеччини та обґрунтування пріоритетних напрямів інвестування країни.
- 4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій.** Здобувачка проаналізувала структуру і динаміку прямих іноземних інвестицій у Німеччину та визначила ключові засади стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ.
- 5. Наявність недоліків.** Досліджуючи питання пріоритетних напрямів інвестування Німеччини (п.2.4). можна було включити питання поствійськового відновлення України і дослідити чи потрапляє наша країна у фоку уваги німецького уряду.
- 6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК:** робота виконана на відповідному рівні, відповідає встановленим методичним вимогам і може бути рекомендована і допущена до захисту перед ЕК з високою оцінкою.

Наукова керівниця: професорка кафедри міжнародної торгівлі та маркетингу,
професор, доктор економічних наук

(посада, учене звання, науковий ступінь)

Яценко О.М.

«03» червня 2025 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 53 сторінки, 10 таблиць, 13 рисунків та перелік джерел посилання з 35 найменувань.

Прямі іноземні інвестиції як фактор соціально-економічного розвитку країн (на прикладі Німеччини)

Об'єктом дослідження є прямі іноземні інвестиції як економічне явище у контексті міжнародних фінансових потоків.

Предметом дослідження є інструменти та механізми залучення ПІІ та їхній вплив на соціально-економічний розвиток країни.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – аналіз впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток Німеччини та обґрунтування пріоритетних напрямів інвестування країни.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- виявити сутність і класифікацію прямих іноземних інвестицій;
- визначити роль ПІІ у формуванні соціально-економічного розвитку країн;
- вивчити методи оцінювання інвестиційного середовища країни;
- проаналізувати структуру і динаміку прямих іноземних інвестицій у Німеччину;
- дослідити вплив ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники;
- оцінити стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ;
- обґрунтувати пріоритетні напрями інвестування Німеччини.

Методи дослідження. Дослідження базується на загальнонаукових та спеціальних методах аналізу, зокрема: системному підході (для комплексного дослідження впливу ПІІ на економіку Німеччини); економіко-статистичних

методах (для аналізу динаміки та структури ПІІ); порівняльному аналізі (для оцінки політики залучення ПІІ в різних країнах); SWOT-аналізі (для визначення сильних і слабких сторін інвестиційної політики Німеччини); кейс-методі (для вивчення конкретних випадків залучення ПІІ в окремі галузі економіки Німеччини) тощо.

Робота має *теоретичне та практичне значення*, оскільки аналізує вплив ПІІ на соціально-економічний розвиток Німеччини з урахуванням сучасних економічних тенденцій та викликів. Теоретичне значення дослідження полягає у проведенні детального аналізу ефективності ПІІ в окремих галузях економіки Німеччини та їхнього впливу на соціальні показники. Практичне значення дослідження полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення політики залучення ПІІ, які можуть бути використані державними органами, інвестиційними агентствами та аналітичними центрами. Отримані результати можуть бути корисними для формування ефективної інвестиційної стратегії, що сприятиме подальшому економічному зростанню та соціальному розвитку Німеччини.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2025.

Рік захисту роботи: 2025.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, соціально-економічний розвиток, інвестиційне середовище, Німеччина, державна стратегія, пріоритети інвестування.

**Прямі іноземні інвестиції як фактор соціально-економічного розвитку країн (на
прикладі конкретної країни)**

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	6
1.1. Сутність і класифікація прямих іноземних інвестицій	6
1.2. Роль ПІІ у формуванні соціально-економічного розвитку країн	12
1.3. Методи оцінювання інвестиційного середовища країни	17
РОЗДІЛ 2. ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ НІМЕЧЧИНИ	22
2.1. Структура і динаміка прямих іноземних інвестицій у Німеччину	22
2.2. Вплив ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники	29
2.3. Стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ	36
2.4. Пріоритетні напрями інвестування Німеччини	42
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасній глобалізованій економіці прямі іноземні інвестиції (ПІІ) відіграють ключову роль у забезпеченні економічного зростання, розвитку інфраструктури, модернізації виробництва та створенні нових робочих місць. Країни, які ефективно залучають іноземний капітал, отримують значні конкурентні переваги, включаючи доступ до новітніх технологій, передового управлінського досвіду та міжнародних ринків. З огляду на це, дослідження впливу ПІІ на соціально-економічний розвиток держави набуває особливої актуальності.

Німеччина є одним із провідних реципієнтів та донорів прямих іноземних інвестицій у світі. Завдяки стабільній економічній політиці, розвиненій інфраструктурі та інноваційному потенціалу країна приваблює значні обсяги ПІІ, що сприяють розвитку промисловості, підвищенню продуктивності праці та зростанню рівня життя населення. Водночас ефективне використання іноземних інвестицій є важливим чинником підтримки соціально-економічної стабільності та інтеграції Німеччини у світову економіку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та емпіричні аспекти ПІІ активно досліджуються як зарубіжними, так і вітчизняними економістами. У працях Дж. Дюннінга, П. Баклі, Р. Вернона та інших авторів розглядаються теорії міжнародного інвестування, мотиви компаній-інвесторів та механізми їхньої діяльності на міжнародних ринках. Вітчизняні дослідники, зокрема О. Грішнова, Л. Крушинська та І. Лук'яненко, аналізують вплив ПІІ на економічний розвиток держав. Попри значну кількість досліджень у сфері ПІІ, залишається актуальним питання комплексного аналізу їхнього впливу на соціально-економічний розвиток окремих країн, зокрема Німеччини.

Метою дослідження є аналіз впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток Німеччини та обґрунтування пріоритетних напрямів інвестування країни.

Для досягнення цієї мети були сформульовані такі завдання дослідження:

- виявити сутність і класифікацію прямих іноземних інвестицій;
- визначити роль ПІІ у формуванні соціально-економічного розвитку країн;
- вивчити методи оцінювання інвестиційного середовища країни;
- проаналізувати структуру і динаміку прямих іноземних інвестицій у Німеччину;
- дослідити вплив ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники;
- оцінити стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ;
- обґрунтувати пріоритетні напрями інвестування Німеччини.

Об'єктом дослідження є прями іноземні інвестиції як економічне явище у контексті міжнародних фінансових потоків.

Предмет дослідження – механізми залучення ПІІ та їхній вплив на соціально-економічний розвиток країни.

Методи дослідження. Дослідження базується на загальнонаукових та спеціальних методах аналізу, зокрема: системному підході (для комплексного дослідження впливу ПІІ на економіку Німеччини); економіко-статистичних методах (для аналізу динаміки та структури ПІІ); порівняльному аналізу (для оцінки політики залучення ПІІ в різних країнах); SWOT-аналізі (для визначення сильних і слабких сторін інвестиційної політики Німеччини); кейс-методі (для вивчення конкретних випадків залучення ПІІ в окремі галузі економіки Німеччини) тощо.

Робота має *теоретичне та практичне значення*, оскільки аналізує вплив ПІІ на соціально-економічний розвиток Німеччини з урахуванням сучасних економічних тенденцій та викликів. Теоретичне значення дослідження полягає у проведенні детального аналізу ефективності ПІІ в окремих галузях економіки Німеччини та їхнього впливу на соціальні показники. Практичне значення дослідження полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення політики залучення ПІІ, які можуть бути використані державними органами, інвестиційними агентствами та аналітичними центрами. Отримані результати

можуть бути корисними для формування ефективної інвестиційної стратегії, що сприятиме подальшому економічному зростанню та соціальному розвитку Німеччини.

Інформаційна база дослідження ґрунтувалася на наукових працях зарубіжних та українських авторів, що вивчають вплив прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток країн; нормативно-правових актах, що регламентують залучення та регулювання іноземного капіталу в економіку; статистичних даних та аналітичних звітів міжнародних організацій (Світового банку, МВФ, OECD, Eurostat), а також урядових установ Німеччини, які займаються питаннями інвестиційної політики; матеріалах конференцій, форумів та семінарів у сфері міжнародних фінансів та економічного розвитку; інформаційних ресурсах інвестиційних агентств, аналітичних центрів і консалтингових компаній, що досліджують питання залучення та ефективного використання іноземного капіталу.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

1.1 Сутність і класифікація прямих іноземних інвестицій

У сучасній глобалізованій економіці прямі іноземні інвестиції (ПІІ) відіграють важливу роль у розвитку національних економік, забезпечуючи фінансові ресурси, передові технології та управлінський досвід. Прямі іноземні інвестиції – це вкладення капіталу однієї країни в економіку іншої країни з метою отримання довгострокового контролю над підприємством або його діяльністю.

Згідно з методологією Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), інвестиція вважається прямою, якщо іноземний інвестор володіє не менш ніж 10% акцій або частки в підприємстві [7; 10]. У різних наукових та нормативно-правових джерелах визначення цього терміну може відрізнятися залежно від контексту та підходу авторів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення прямих іноземних інвестицій

Автор	Визначення
Міністерство фінансів України	Довгострокові вкладення матеріальних засобів компаніями-нерезидентами в економіку країни (наприклад, з метою організації підприємств).
Закон України «Про режим іноземного інвестування»	Цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.
Т. Говорушко	ПІІ – це вкладення капіталу іноземними інвесторами в економіку іншої країни з метою отримання довгострокового економічного інтересу та контролю над об'єктом інвестування.
А. Дунська, О. Бойко	ПІІ – це інвестиції, які забезпечують інвестору довгостроковий інтерес та контроль у підприємстві, що знаходиться в іншій країні.
М. Сімонова	ПІІ – це вкладення капіталу іноземними суб'єктами господарювання в економіку приймаючої країни з метою встановлення довгострокових економічних відносин та отримання права на участь в управлінні підприємством.

Джерело: розроблено автором на основі [4; 6; 8; 11; 15]

На основі наведених дефініцій визначимо, що прямі іноземні інвестиції – це довгострокові вкладення іноземного капіталу в економіку приймаючої країни з метою встановлення контролю або значного впливу на діяльність підприємства. Вони можуть здійснюватися у формі створення нових компаній, розширення існуючого бізнесу, злиття та поглинання, а також через спільні підприємства.

Прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку економіки приймаючої країни, сприяючи її зростанню та технологічному оновленню. Основною метою ПІІ є отримання прибутку, розвиток стратегічного партнерства, доступ до ринків та технологій, що сприяє економічному зростанню та інтеграції країн у світову економіку. ПІІ мають кілька ключових характеристик (рис. 1.1) [16; 33]:

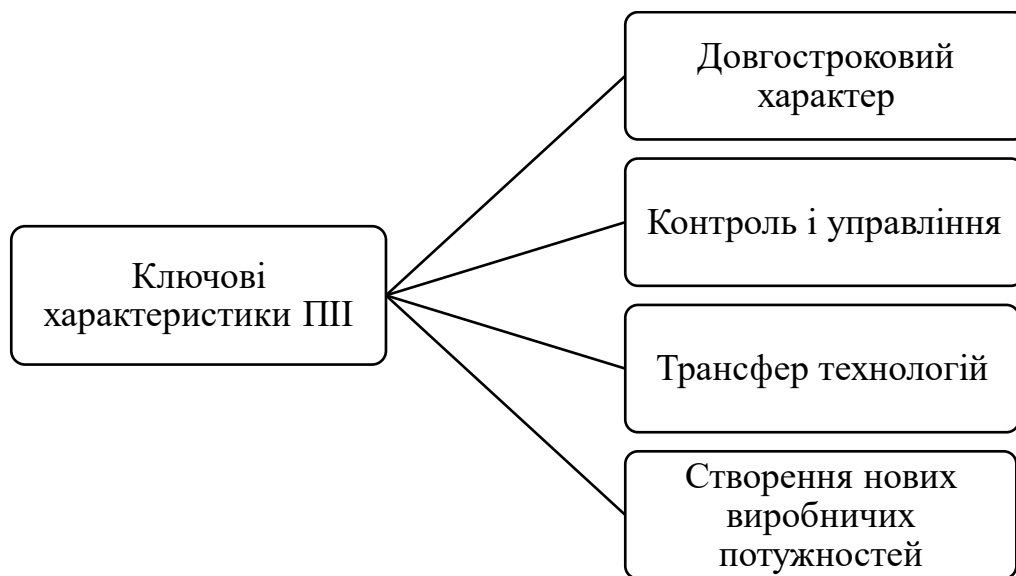

Рисунок 1.1 – Ключові характеристики ПІІ

Джерело: побудовано автором на основі [16; 33]

1. Довгостроковий характер. ПІІ відрізняються від інших форм інвестицій тим, що спрямовані на тривалий період. Іноземний інвестор вкладає кошти у підприємство, очікуючи не лише швидкого прибутку, а й стратегічної вигоди у довгостроковій перспективі.

2. Контроль і управління. На відміну від портфельних інвестицій, які лише забезпечують фінансову участь без впливу на бізнес-процеси, ПІІ дають

інвестору можливість контролювати підприємство. Це включає участь у прийнятті стратегічних рішень, управлінні виробничими процесами та формуванні політики розвитку компанії.

3. Трансфер технологій та ноу-хау. Однією з найважливіших переваг ПІІ є передача сучасних технологій, управлінських методів та інновацій. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств приймаючої країни, дозволяє скоротити розрив у технологічному розвитку та сприяє модернізації виробництва.

4. Створення нових виробничих потужностей. Часто ПІІ реалізуються у формі будівництва нових підприємств або розширення існуючих виробничих об'єктів. Це забезпечує економічне зростання, сприяє збільшенню експорту та покращенню інфраструктури регіонів [16; 33].

Завдяки цим характеристикам ПІІ є ефективним інструментом розвитку національної економіки, залучення капіталу та підвищення конкурентоспроможності країни у світовій економічній системі. Вони сприяють розширенню бізнесу, зниженню витрат, покращенню інфраструктури та створенню нових робочих місць.

Іноземні компанії вкладають кошти в інші країни з різних стратегічних причин, зокрема (рис. 1.2):

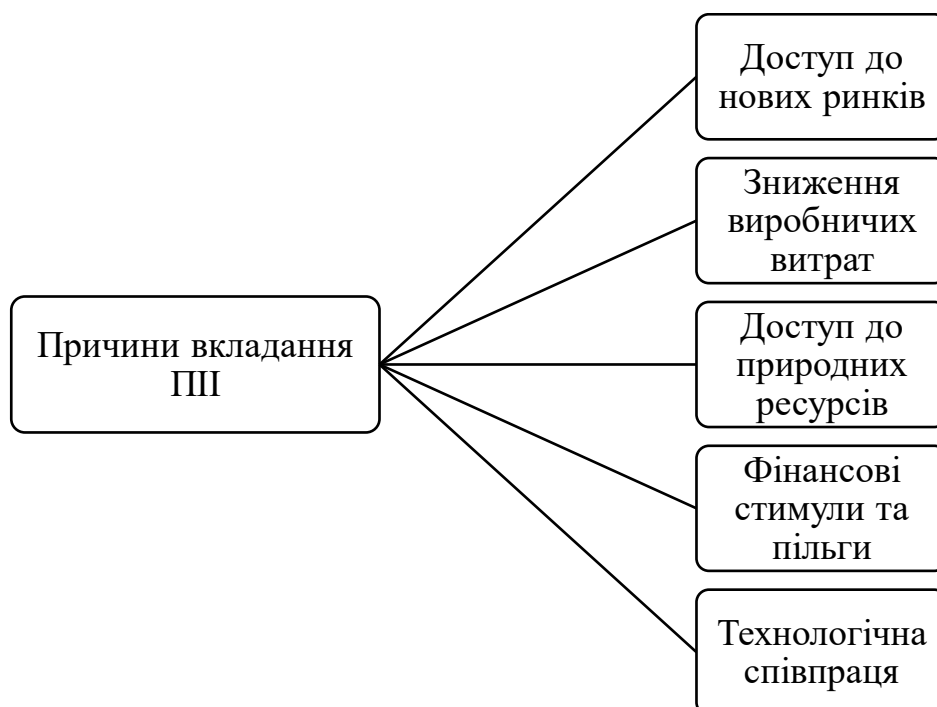

Рисунок 1.2 – Причини вкладання ПІІ

Джерело: побудовано автором на основі [1; 5]

- Доступ до нових ринків: компанії прагнуть розширити свою присутність на міжнародному рівні, залучити нових споживачів і збільшити обсяги продажів.

- Зниження виробничих витрат: інвестори шукають можливості скорочення витрат за рахунок використання дешевшої робочої сили, доступу до дешевшої сировини або сприятливих податкових умов.

- Доступ до природних ресурсів: країни, багаті на корисні копалини, нафту, газ або сільськогосподарські ресурси, стають привабливими для іноземних компаній, які прагнуть забезпечити власні виробничі потреби.

- Фінансові стимули та пільги: деякі уряди надають податкові канікули, знижену ставку корпоративного податку, державну підтримку та інші привілеї для залучення інвесторів.

- Технологічна співпраця: ПІІ сприяють розвитку міжнародної кооперації у сфері технологій, наукових досліджень і передових методів управління, що покращує конкурентоспроможність компаній [1; 5].

Приймаючі країни отримують від ПІІ значні економічні та соціальні вигоди, що наведені на рис. 1.3:

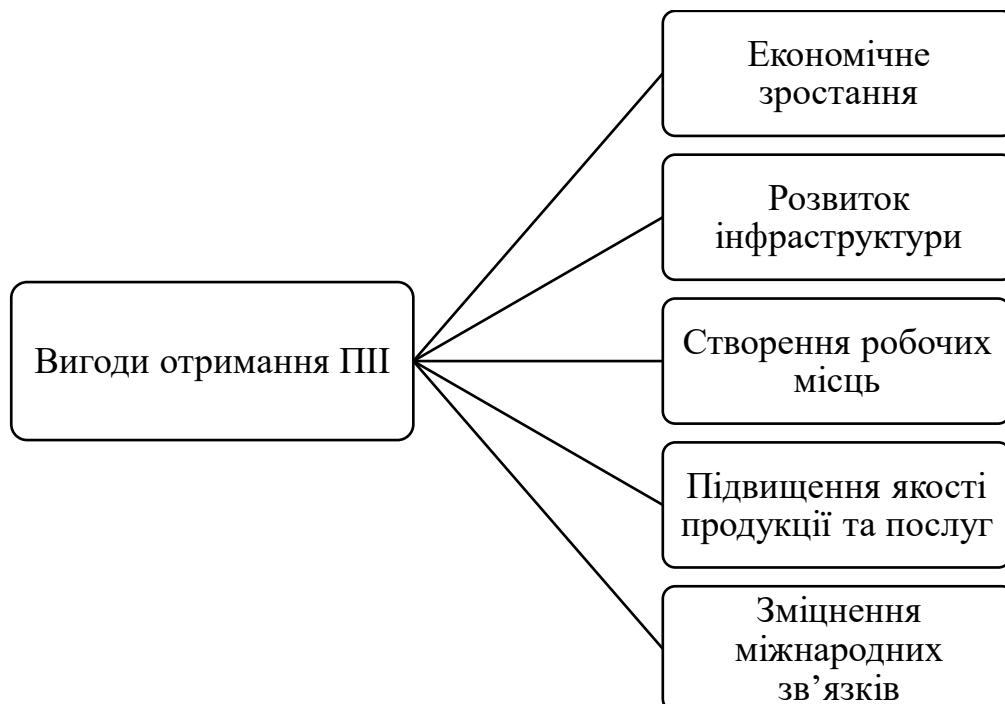

Рисунок 1.3 – Вигоди отримання ПІІ

Джерело: побудовано автором на основі [3; 17]

- Економічне зростання: завдяки ПІІ збільшується обсяг інвестицій в економіку, що сприяє зростанню ВВП та покращенню макроекономічних показників.

- Розвиток інфраструктури: багато іноземних компаній вкладають кошти у транспортні мережі, енергетичні проєкти, телекомунікації та інші об'єкти, що поліпшує інфраструктурну базу країни.

- Створення робочих місць: завдяки новим інвестиціям з'являються робочі місця для місцевого населення, що знижує рівень безробіття та сприяє підвищенню добробуту.

- Підвищення якості продукції та послуг: іноземні інвестори впроваджують передові технології, стандарти якості та ефективні методи управління, що покращує конкурентоспроможність продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

- Зміцнення міжнародних зв'язків: ПІІ сприяють розвитку торговельно-економічних зв'язків між країнами, посилюючи їхню інтеграцію у світову економіку [3; 17].

Загалом, ПІІ є важливим інструментом для економічного розвитку, модернізації виробництва та покращення якості життя населення. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) можна класифікувати за різними критеріями, що допомагає краще зрозуміти їхній характер, мету та наслідки для економіки (табл. 1.2) [21; 25].

Таблиця 1.2 – Класифікація ПІІ

Критерій	Категорії ПІІ	Опис
За напрямком інвестування	Вхідні ПІІ (inward FDI)	Інвестиції, що надходять у країну від іноземних компаній або фізичних осіб.
	Вихідні ПІІ (outward FDI)	Капіталовкладення вітчизняних компаній у закордонні економіки.
За формою здійснення	Greenfield investment (інвестиції «з нуля»)	Створення нових підприємств або виробничих потужностей.

	Brownfield investment (купівля існуючих активів)	Придбання або реорганізація вже наявних компаній.
	Спільні підприємства (Joint ventures)	Інвестування у партнерстві з місцевими компаніями, що передбачає спільне управління бізнесом.
	Злиття та поглинання (Mergers & Acquisitions, M&A)	Купівля або об'єднання з іноземними компаніями для розширення ринку або отримання стратегічних переваг.
За галузевою спрямованістю	ПП у виробничий сектор	Інвестиції у промисловість, машинобудування, електроніку тощо.
	ПП у сферу послуг	Інвестиції у банківську сферу, ІТ, транспорт, освіти.
	ПП у сільське господарство	Вкладення у агробізнес, переробку сільськогосподарської продукції.
	ПП у добувну промисловість	Інвестиції у енергетику, нафтовидобувну галузь, видобуток корисних копалин.
За географічним розподілом	Регіональні ПП	Інвестиції, що обмежені певним регіоном (наприклад, в межах ЄС).
	Глобальні ПП	Капіталовкладення у різних країнах світу без територіальних обмежень.

Джерело: розроблено автором на основі [21; 25]

Отже, класифікація ПП дозволяє краще зрозуміти, як вони впливають на економіку приймаючої країни, які ризики несуть та які вигоди можуть забезпечити [21; 25]:

1. Економічна ефективність: вхідні ПП сприяють зростанню національної економіки, модернізації виробництва та розвитку інфраструктури. Водночас вихідні ПП дозволяють компаніям розширювати свої ринки та посилювати міжнародну присутність.

2. Форма здійснення інвестицій: інвестиції «з нуля» є найбільш корисними для приймаючої країни, оскільки створюють нові робочі місця та розширюють виробничі потужності. Натомість поглинання та злиття можуть сприяти укрупненню бізнесу та підвищенню конкурентоспроможності компаній.

3. Галузева спрямованість: різні сектори економіки мають різний рівень привабливості для інвесторів. Високі технології, фінансовий сектор та енергетика

зазвичай отримують найбільший обсяг ПІІ, оскільки вони є стратегічно важливими та забезпечують високу рентабельність.

4. Географічний розподіл: глобальні ПІІ є ключовим драйвером міжнародної економічної інтеграції, тоді як регіональні інвестиції часто мають більш специфічний вплив, сприяючи розвитку окремих економічних зон [21; 25].

Отже, прямі іноземні інвестиції є важливим інструментом економічного розвитку, що сприяє модернізації виробництва, підвищенню зайнятості та інтеграції країн у світову економіку. Водночас уряди повинні розробляти ефективні політики, спрямовані на залучення якісних ПІІ та мінімізацію можливих ризиків.

1.2. Роль ПІІ у формуванні соціально-економічного розвитку країн

Прямі іноземні інвестиції є одним із ключових чинників соціально-економічного розвитку країн у сучасному глобалізованому світі. Вони сприяють економічному зростанню, створенню робочих місць, модернізації виробництва та покращенню рівня життя населення. Для багатьох країн ПІІ є важливим джерелом капіталу, технологій і управлінського досвіду.

Прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль у формуванні стійкого економічного зростання. Вони не лише забезпечують країну додатковими фінансовими ресурсами, а й завдяки ПІІ країни також отримують доступ до нових ринків збуту.

ПІІ є важливим джерелом довгострокових фінансових ресурсів, що сприяє зростанню валового внутрішнього продукту (ВВП) країни. Завдяки іноземним інвестиціям розширюються можливості для фінансування великих інфраструктурних та промислових проєктів. Крім того, капіталовкладення сприяють модернізації виробничих потужностей, покращенню якості продукції та підвищенню рівня технологічного розвитку країни [2; 9].

Інвестори зацікавлені у створенні довгострокових прибуткових проєктів, що забезпечує стабільне фінансування національної економіки. Додаткові капіталовкладення сприяють розвитку транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури, що є ключовими факторами економічного зростання.

Залучення іноземних інвесторів сприяє впровадженню передових технологій та ефективних методів організації виробництва. Впровадження автоматизації, цифрових технологій та сучасного обладнання призводить до зростання продуктивності праці та зменшення виробничих витрат. Це, своєю чергою, позитивно впливає на конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку.

Окрім технологічних інновацій, ПІІ сприяють підвищенню кваліфікації робочої сили. Іноземні компанії часто організовують навчальні програми для співробітників, що дозволяє їм здобути нові навички та підвищити рівень професійної компетентності. Таким чином, залучення інвестицій має мультиплікативний ефект, стимулюючи розвиток людського капіталу [24; 28].

Присутність великих міжнародних корпорацій у країні створює сприятливі умови для розвитку місцевого підприємництва. Інвестори сприяють розвитку суміжних галузей, формуючи ланцюги постачання та розширюючи ринок збуту для місцевих компаній. Малий і середній бізнес отримує можливість брати участь у підрядних відносинах, постачати товари та послуги для великих компаній, що сприяє його зростанню.

Крім того, конкуренція з міжнародними компаніями стимулює місцевих підприємців до вдосконалення своєї продукції та впровадження інновацій. Це підвищує якість товарів та послуг, розширює асортимент і сприяє виходу на нові ринки. Завдяки цьому підвищується рівень зайнятості, а місцева економіка стає більш стійкою та конкурентоспроможною.

Отже, прямі іноземні інвестиції є потужним інструментом стимулювання економічного розвитку. Вони не лише забезпечують фінансову підтримку, але й сприяють впровадженню інновацій, розвитку підприємництва та підвищенню

рівня життя населення [27].

Окрім економічних переваг, прямі іноземні інвестиції відіграють значну роль у соціальному розвитку країни. Як було сказано вище, одним із найважливіших соціальних ефектів ПІІ є збільшення кількості робочих місць. Багато міжнародних компаній, відкриваючи нові підприємства, потребують великої кількості працівників, що сприяє зниженню рівня безробіття. Крім того, розширення ринку праці дає можливість для працевлаштування молоді та малозабезпечених верств населення, що покращує соціальну стабільність у країні.

Залучення іноземного капіталу часто супроводжується підвищенням рівня заробітної плати, особливо у високотехнологічних галузях. Міжнародні компанії пропонують конкурентні умови праці, що сприяє підвищенню рівня життя місцевого населення. Крім того, конкуренція між роботодавцями змушує місцеві компанії покращувати умови праці та збільшувати оплату, що позитивно впливає на добробут населення [23; 26].

ПІІ сприяють розвитку людського капіталу через навчальні програми, тренінги та підвищення кваліфікації працівників. Це створює можливості для професійного зростання та адаптації до сучасних вимог ринку праці. Багато міжнародних компаній запроваджують програми стажування, співпрацюють із вищими навчальними закладами та проводять спеціалізовані курси, що сприяє формуванню висококваліфікованих кадрів.

Загалом, прямі іноземні інвестиції мають значний вплив на соціальний розвиток країни, створюючи сприятливі умови для зайнятості, підвищення доходів населення та розвитку професійних навичок.

Крім цього, прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль у технологічному розвитку та модернізації економіки приймаючої країни. Завдяки ПІІ відбувається активна передача технологій, стимулюється наукова діяльність та поліпшується інфраструктура, що створює умови для довгострокового економічного зростання [5; 21].

Отже, одним із ключових аспектів впливу ПІІ на економіку є передача

технологій та ноу-хау. Іноземні інвестори зазвичай привозять із собою новітні технологічні розробки, які можуть бути впроваджені у виробничі процеси приймаючої країни. Це сприяє модернізації підприємств, підвищенню ефективності виробництва, зменшенню витрат і покращенню якості продукції.

ППІ сприяють розвитку наукових досліджень та інновацій у приймаючій країні. Внаслідок приходу іноземних компаній зростає попит на наукові розробки та впровадження інноваційних рішень у різних галузях економіки. Багато міжнародних корпорацій відкривають науково-дослідні центри у приймаючих країнах, що сприяє розвитку науки та освіти. Взаємодія між місцевими науковими установами та іноземними компаніями може сприяти створенню спільних інноваційних проєктів та розробці передових технологій, які мають глобальне значення [5; 21].

Окрім технологічного розвитку та стимулювання інновацій, ППІ відіграють важливу роль у розбудові інфраструктури. Іноземні інвестори часто вкладають кошти у розвиток транспортної, енергетичної та інформаційної інфраструктури, що позитивно впливає на загальний економічний розвиток країни. Будівництво сучасних доріг, логістичних центрів, електромереж і цифрових комунікацій сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки та залученню нових інвестицій. Крім того, покращена інфраструктура створює сприятливі умови для функціонування бізнесу, полегшує доступ до ринків і стимулює розвиток підприємництва.

Отже, ППІ є важливим інструментом модернізації економіки, оскільки вони сприяють передачі технологій, стимулюють наукові дослідження та інновації, а також сприяють розвитку інфраструктури. Завдяки цим факторам країна, що приймає іноземні інвестиції, отримує додаткові можливості для економічного зростання та підвищення своєї конкурентоспроможності на міжнародному рівні [3; 28].

Узагальнимо аспекти впливу прямих іноземних інвестицій на формування соціально-економічного розвитку країн у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Аспекти впливу прямих іноземних інвестицій на формування соціально-економічного розвитку країн

Категорія	Вплив ПІІ
Економічний розвиток	- ПІІ є важливим джерелом фінансових ресурсів для країни.
	- Сприяють зростанню ВВП та фінансуванню інфраструктурних і промислових проєктів.
	- Допомагають модернізувати виробничі потужності та покращити якість продукції.
	- Підвищують конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку.
Соціальний розвиток	- Сприяють розвитку місцевого підприємництва та малих і середніх компаній.
	- Збільшують кількість робочих місць, знижують рівень безробіття.
	- Розширюють можливості працевлаштування молоді та малозабезпечених верств населення.
	- Підвищують рівень заробітної плати, особливо у високотехнологічних галузях.
	- Покращують умови праці через конкуренцію між роботодавцями.
Технологічний розвиток	- Сприяють професійному розвитку та підвищенню кваліфікації працівників.
	- Забезпечують передачу технологій і ноу-хау.
	- Сприяють модернізації підприємств і підвищенню ефективності виробництва.
	- Стимулюють наукові дослідження та впровадження інновацій.
	- Сприяють створенню науково-дослідних центрів і співпраці з місцевими вченими.
	- Покращують інфраструктуру (транспорт, енергетику, цифрові технології).

Джерело: розроблено автором на основі [3; 28]

Таким чином, прямі іноземні інвестиції відіграють ключову роль у формуванні соціально-економічного розвитку країн. Вони сприяють економічному зростанню, створенню нових робочих місць, передачі технологій та покращенню рівня життя населення. Водночас ПІІ можуть створювати певні ризики, пов'язані з економічною залежністю, конкуренцією з місцевими компаніями та екологічними проблемами.

Для ефективного використання переваг ПІІ країнам необхідно розробляти політику, яка сприятиме залученню якісних інвестицій, захисту національних інтересів та забезпеченню сталого розвитку економіки.

1.3. Методи оцінювання інвестиційного середовища країни

Інвестиційне середовище країни визначає її привабливість для вітчизняних та іноземних інвесторів. Воно складається з економічних, політичних, соціальних, правових та інституційних факторів, які впливають на можливість вкладення капіталу. Інвестиційне середовище – це сукупність політичних, економічних, правових, соціальних та інших умов, які впливають на інвестиційну діяльність у певній країні або регіоні. Воно визначає привабливість та ризики для потенційних інвесторів, а також впливає на обсяги та ефективність залучених інвестицій [28].

Різні науковці пропонують власні визначення поняття «інвестиційне середовище» (табл. 1.4):

Таблиця 1.4 – Визначення поняття «інвестиційне середовище»

Автор	Визначення
О. Федорчак	Інвестиційне середовище – багатофакторна система цілеспрямованих заходів, яка свідомо формується на державному та регіональному рівнях в інтересах ширшого залучення на конкретну територію додаткових ресурсів у грошовій та матеріальній формах.
О. Удалих	Інвестиційне середовище – це узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що визначають привабливість держави для інвестування.
С. Гарбар	Інвестиційна привабливість визначається як сукупність характеристик, що відображають його здатність залучати інвестиції на основі оцінки фінансового стану, конкурентоспроможності та перспектив розвитку.

Джерело: розроблено автором на основі [15]

Отже, вважаємо, що інвестиційне середовище – це комплекс взаємопов’язаних політичних, економічних, правових та соціокультурних факторів, які формують умови для здійснення інвестиційної діяльності та визначають рівень її привабливості та ризиків для потенційних інвесторів. Для того, щоб оцінити інвестиційну привабливість країни, використовують різні методи аналізу, які допомагають оцінити ризики та потенційні вигоди для інвесторів.

Оцінка інвестиційного середовища може здійснюватися різними методами залежно від мети дослідження та наявних даних. Основні підходи до оцінки включають (рис. 1.4) [2; 15]:

1. Кількісні методи – базуються на аналізі статистичних даних, макроекономічних показників та індикаторів.
2. Якісні методи – передбачають експертні оцінки, опитування інвесторів, анкетування та аналіз законодавчої бази.
3. Комплексні методи – поєднують кількісні та якісні показники для отримання об'єктивної картини інвестиційного клімату.

Рисунок 1.4 – Основні підходи до оцінки інвестиційного середовища країни

Джерело: побудовано автором на основі [2; 15]

Одним із основних кількісних методів оцінювання інвестиційного середовища є аналіз макроекономічних показників країни. До ключових макроекономічних показників належать:

- Рівень ВВП і темпи його зростання – свідчить про загальний стан економіки.
- Рівень інфляції – високий рівень інфляції може свідчити про нестабільність економіки та ризику для інвесторів.
- Рівень безробіття – впливає на купівельну спроможність населення та можливості ринку праці.
- Обсяг прямих іноземних інвестицій – показує зацікавленість

іноземних інвесторів у країні.

- Державний борг та дефіцит бюджету – високий рівень боргу може свідчити про фінансову нестабільність держави [2; 15].

Цей метод є ефективним для оцінки загального стану економіки, проте він не враховує специфічні галузеві ризики та фактори політичної стабільності.

Другим методом є рейтингові оцінки міжнародних організацій. Світові організації, такі як Світовий банк, МВФ та рейтингові агентства (Moody's, Standard & Poor's, Fitch), регулярно публікують індекси та рейтинги інвестиційної привабливості країн. До основних індикаторів належать [2; 15]:

- Індекс легкості ведення бізнесу (Ease of Doing Business Index, Світовий банк) – оцінює регуляторне середовище для підприємців.
- Глобальний індекс конкурентоспроможності (World Economic Forum) – визначає конкурентні переваги країни у світовій економіці.
- Кредитні рейтинги міжнародних агентств – відображають рівень ризиків для інвесторів у країні.

Даний метод дозволяє порівнювати країни між собою та відстежувати зміни в їхній інвестиційній привабливості.

Також рівень податкового навантаження впливає на рішення інвесторів щодо вкладення капіталу. Для оцінки податкової привабливості аналізують [2; 15]:

- Рівень корпоративного податку.
- Ставки ПДВ та податку на прибуток.
- Наявність податкових пільг та преференцій для інвесторів.

Країни з привабливим податковим режимом часто стають центрами міжнародного бізнесу та залучають значний обсяг інвестицій.

Серед якісних методів оцінювання виділяють експертні оцінки, анкетування інвесторів, аналіз ділового середовища через бізнес-форуми та конференції. Вони дозволяють визначити:

- Рівень корупції.

- Ефективність судової системи.
- Доступність кредитних ресурсів.
- Якість державного управління.

Цей метод дозволяє оцінити ризики, які не відображаються у макроекономічних показниках.

Також якісні методи включають оцінку правового середовища. Юридичні ризики є одним із найважливіших чинників для інвесторів. До основних критеріїв оцінки правового середовища належать [2; 15]:

- Прозорість законодавства.
- Гарантії захисту прав інвесторів.
- Стабільність регуляторної політики.

Країни з добре розвиненою законодавчою базою та низьким рівнем корупції є більш привабливими для іноземного капіталу.

До комплексних методів оцінювання належать SWOT-аналіз та PEST-аналіз. SWOT є інструментом стратегічного оцінювання, що визначає [2; 15]:

- Strengths (сильні сторони): економічна стабільність, наявність ресурсів, розвинена інфраструктура.
- Weaknesses (слабкі сторони): корупція, політична нестабільність, високий рівень інфляції.
- Opportunities (можливості): міжнародне партнерство, державні реформи, технологічний розвиток.
- Threats (загрози): економічні кризи, санкції, нестабільність валютного ринку.

PEST-аналіз враховує чотири основні чинники [2; 15]:

- Політичні (Political): державна політика, стабільність уряду, міжнародні відносини.
- Економічні (Economic): рівень інфляції, ВВП, податкова система.
- Соціальні (Social): рівень освіти, культура ведення бізнесу, демографічні показники.

- Технологічні (Technological): розвиток інновацій, інфраструктура зв'язку, цифрова трансформація.

Отже, методи оцінювання інвестиційного середовища країни відіграють важливу роль у прийнятті рішень інвесторами. Вони можуть бути кількісними (аналіз макроекономічних показників, рейтингові оцінки, аналіз податкової політики), якісними (експертні оцінки, аналіз правового середовища) або комплексними (SWOT-аналіз, PEST-аналіз). Але використання комплексного підходу дозволяє отримати найбільш об'єктивну картину стану інвестиційного середовища та приймати ефективні рішення щодо розвитку економіки та залучення іноземного капіталу.

РОЗДІЛ 2

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ НІМЕЧЧИНИ

2.1. Структура і динаміка прямих іноземних інвестицій у Німеччину

Німеччина є однією з найбільш розвинених економік світу та найбільшою економікою Європи. Вона відома своєю промисловою потужністю, високим рівнем технологічного розвитку та стабільною макроекономічною політикою.

Завдяки сильній промисловій базі, високим технологіям та активній міжнародній політиці, Німеччина залишається важливим гравцем у світовій економіці, впливаючи на формування глобальних економічних трендів і стратегій. Прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку економіки Німеччини.

У період 2022–2024 рр. динаміка прямих іноземних інвестицій у Німеччину демонструє як позитивні тенденції, так і виклики, пов'язані з внутрішніми й глобальними економічними факторами (рис. 2.1). У 2022 році обсяг ПІІ становив 25,3 млрд євро, що стало відображенням стабільного інтересу з боку іноземних інвесторів до німецької економіки. Найвищого рівня за вказаний період ПІІ досягли у 2023 році – 34,8 млрд євро. Це зростання на 37,5% порівняно з попереднім роком пояснюється реалізацією масштабних інвестиційних проєктів. Така активність свідчить про збереження високого рівня довіри до німецької економіки як одного з провідних ринків Європи для іноземного капіталу.

Однак 2024 рік ознаменувався уповільненням припливу ПІІ, обсяг яких склав приблизно 22 млрд євро. Це зниження пов'язане з низкою негативних чинників: зростаючими цінами на енергоносії, нестабільною політичною ситуацією, ризиками деіндустріалізації, а також невизначеністю на глобальних ринках. Ці фактори вплинули на інвестиційний клімат і спричинили обережність

інвесторів у прийнятті рішень щодо вкладення капіталу в Німеччину.

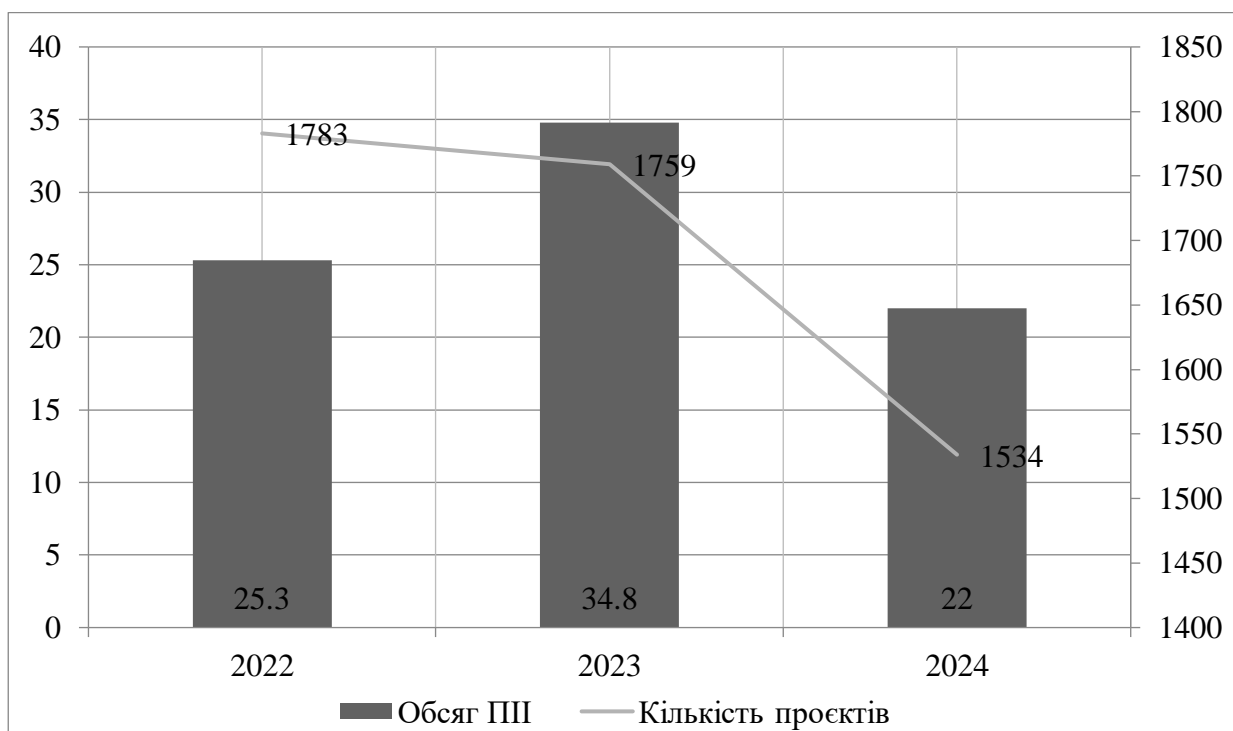

Рисунок 2.1 – Динаміка прямих іноземних інвестицій в Німеччину у 2022-2024 рр., млрд. євро

Джерело: побудовано автором на основі [20]

Отже, аналіз динаміки ПІІ у 2022–2024 роках свідчить про циклічний характер інвестиційної активності. Попри короткострокове зниження в 2024 році, Німеччина залишалася одним із провідних центрів залучення прямих іноземних інвестицій у Європі. За офіційними даними ОЕСР, найбільшими інвесторами стали США, Нідерланди, Китай, Велика Британія та Франція (рис. 2.2). Лише ці п'ять країн забезпечили понад 60% загального обсягу ПІІ, що свідчить про їхню стратегічну зацікавленість у німецькій економіці.

Таким чином, США вкотре посіли перше місце серед інвесторів, що є підтвердженням стабільного партнерства та високого рівня взаємної економічної довіри. Значні інвестиції також надходили з Китаю, що вказує на поглиблення економічних зв'язків між Німеччиною та країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону. При цьому зберігається баланс між європейськими та неєвропейськими джерелами капіталу, що демонструє відкритість німецької економіки до

глобальних партнерів.

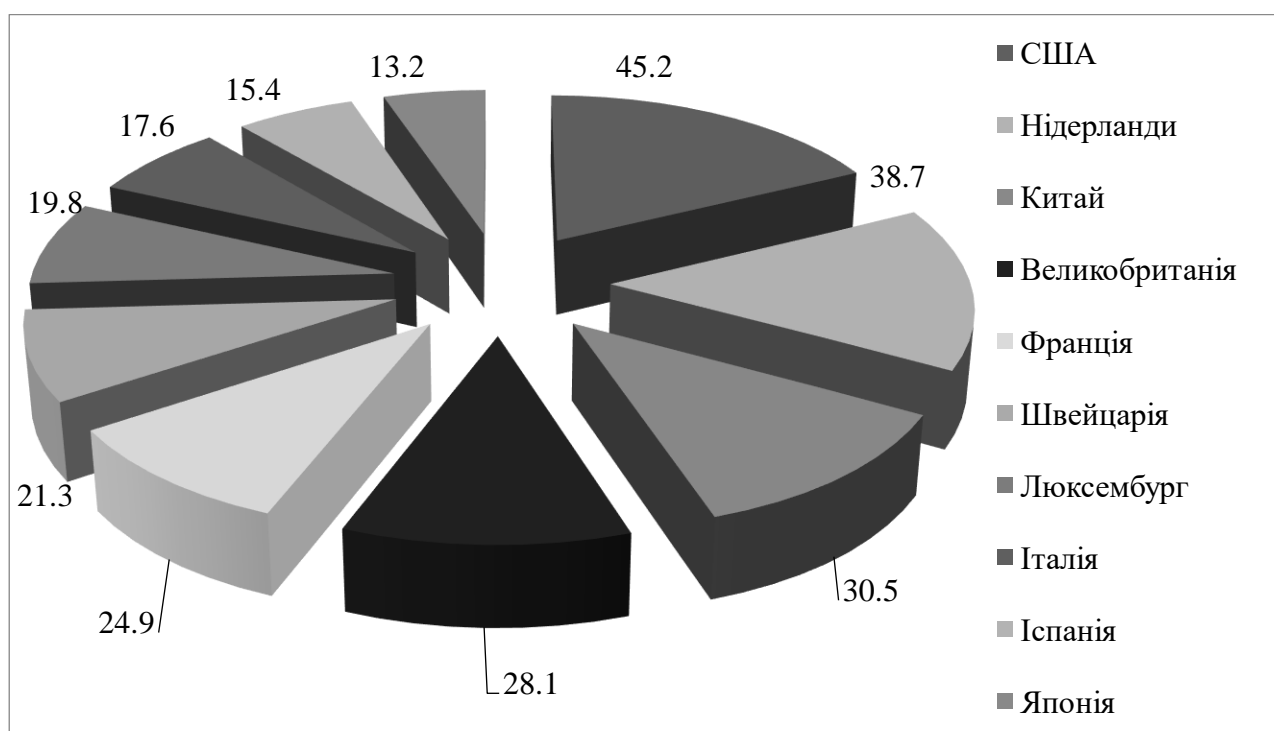

Рисунок 2.2 – Надходження прямих іноземних інвестицій в Німеччину з ТОП-10 країн світу у 2024 р., млрд. євро

Джерело: побудовано автором на основі [10]

Такий високий рівень ПІІ пояснюється кількома чинниками: стабільною політичною ситуацією, потужною інфраструктурою, інноваційним потенціалом, а також наявністю висококваліфікованої робочої сили. Крім того, Німеччина є важливим транспортно-логістичним вузлом ЄС і має зручний доступ до ключових ринків.

Зростання іноземних інвестицій також свідчить про довіру до економічної політики уряду ФРН та позитивну оцінку інвесторами подальших економічних перспектив країни. У контексті глобальної нестабільності, Німеччина продовжує відігравати роль стабілізуючого економічного фактора в регіоні. Таким чином, у 2024 році Німеччина утвердилася як надійний та привабливий напрямок для іноземних інвестицій, що відкриває нові можливості для розвитку національної економіки та зміцнення міжнародних зв'язків.

У 2024 році структура розподілу прямих іноземних інвестицій в економіку

Німеччини демонструє орієнтацію іноземного капіталу на стратегічно важливі та високотехнологічні галузі (рис. 2.3). Найбільшу частку ПІІ – 35% – отримала обробна промисловість, що свідчить про збереження за Німеччиною статусу індустріального лідера Європи. Цей сектор приваблює інвесторів завдяки розвинутій інфраструктурі, високій кваліфікації робочої сили та доступу до внутрішнього і зовнішнього ринку ЄС.

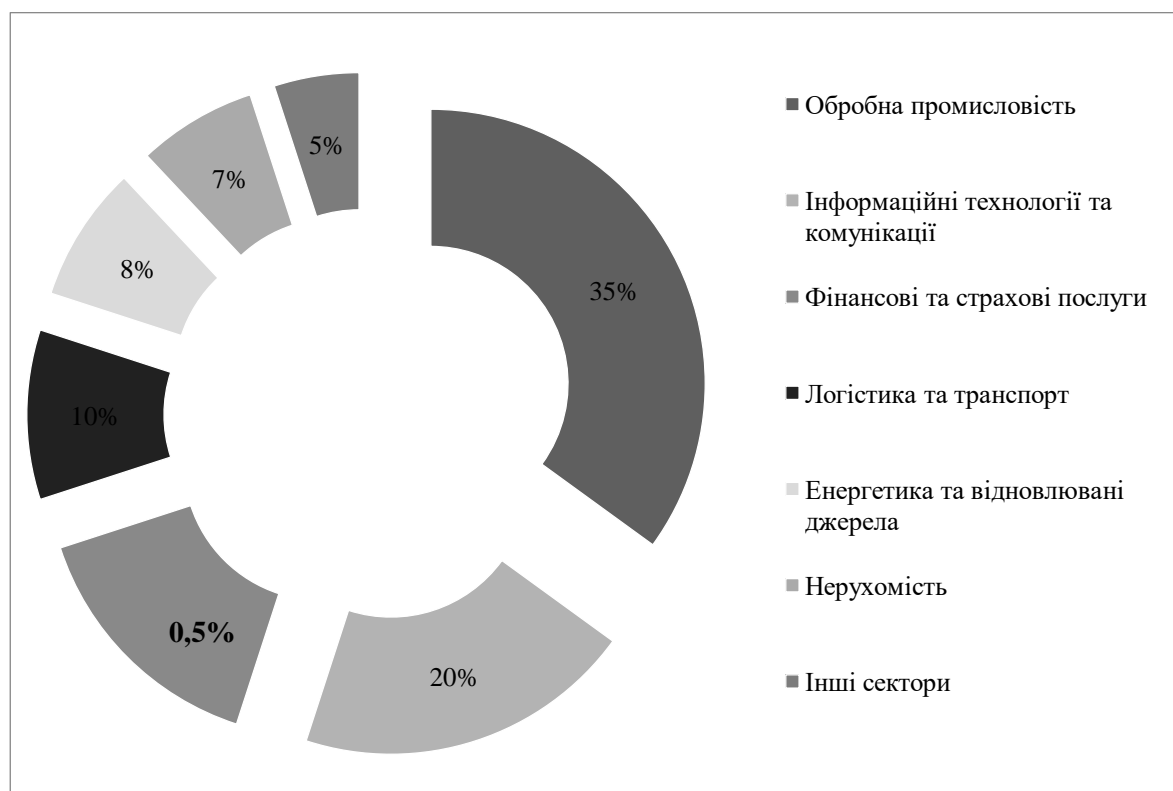

Рисунок 2.3 – Розподіл ПІІ в економіку Німеччини за основними видами економічної діяльності, %

Джерело: побудовано автором на основі [20]

На другому місці – інформаційні технології та комунікації (20%), що відображає глобальні тренди цифровізації та інноваційного розвитку. Зростання інтересу до ІТ-сектора обумовлене широкими можливостями для впровадження нових технологій, розвитку штучного інтелекту та кібербезпеки.

Фінансові та страхові послуги (15%) залишаються стабільним напрямом інвестицій, зважаючи на високий рівень довіри до німецької банківської системи, сприятливе регуляторне середовище та розвинений ринок капіталу. Сектори

логістики та транспорту (10%) і енергетики та відновлюваних джерел (8%) також користуються попитом серед інвесторів. Це пов'язано з активним розвитком зеленої економіки, модернізацією транспортної інфраструктури, а також прагненням до декарбонізації енергетичного сектору.

Нерухомість (7%) залишається привабливою сферою через стабільність ринку та попит на житлові й комерційні площі, зокрема у великих містах. Інші сектори (5%) також присутні у загальному розподілі, проте їх частка є відносно незначною, що свідчить про концентрацію інвестицій у ключових галузях економіки.

Таким чином, структура ПІІ у 2024 році підтверджує спрямованість Німеччини на інноваційно-орієнтований розвиток, модернізацію промисловості та сталє зростання.

Розподіл прямих іноземних інвестицій у Німеччину за регіонами у 2024 р. наведено на рис. 2.4.

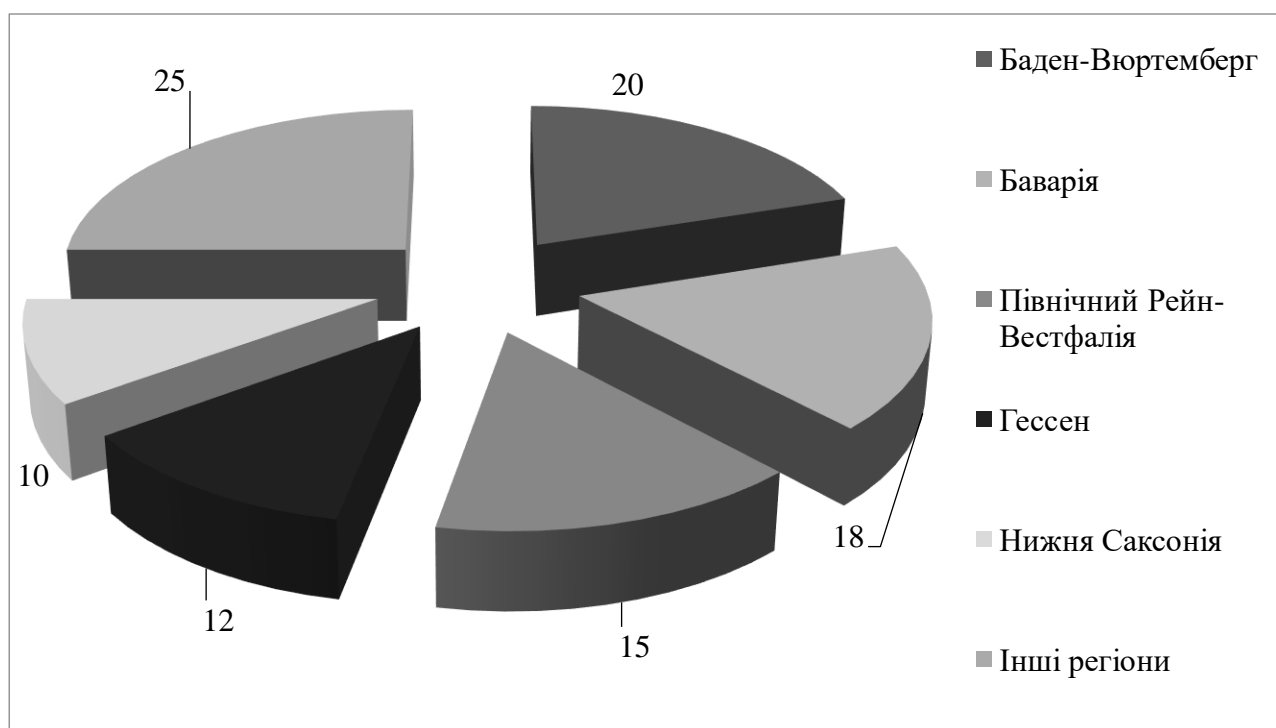

Рисунок 2.4 – Розподіл ПІІ за федеральними землями у 2024 р., %

Джерело: побудовано автором на основі [18]

Як видно з рис. 2.4, регіональний розподіл ПІІ свідчить про нерівномірність

інвестиційних потоків по федеральних землях, що обумовлено рядом економічних, інфраструктурних і галузевих чинників. Найбільші обсяги ПІІ у 2024 році були зосереджені у південно-західних та центральних регіонах країни. Так, Баден-Вюртемберг (близько 20%) та Баварія (приблизно 18%) лідирують серед федеральних земель за залученням іноземного капіталу. Це пояснюється високою концентрацією підприємств автомобілебудівної, машинобудівної та електронної промисловості, а також розвиненою інноваційною інфраструктурою. Вказані регіони мають вигідне географічне розташування, висококваліфіковану робочу силу та потужні наукові центри, що є привабливими для інвесторів.

Північний Рейн-Вестфалія (близько 15%) також залишається важливим регіоном для ПІІ завдяки розвиненій логістичній інфраструктурі, густоті населення та економічній диверсифікації. Гессен (12%) приваблює інвестиції здебільшого у фінансовий сектор, зокрема у Франкфурті – одному з провідних фінансових центрів Європи.

Нижня Саксонія (10%) демонструє стабільне зростання інвестицій, насамперед у сфері автомобілебудування та суміжних галузей. Інші регіони Німеччини акумулювали близько 25% від загального обсягу ПІІ. Хоча частка окремих східних земель залишається нижчою, у них також відзначається позитивна динаміка, що свідчить про потенціал до майбутнього розвитку.

Отже, розподіл ПІІ по регіонах Німеччини підтверджує значущість економічної спеціалізації, інфраструктури та інституційної привабливості. Подальше стимулювання інвестицій у менш розвинені регіони може забезпечити більш збалансований економічний розвиток країни загалом.

Таким чином, Німеччина традиційно вважається однією з найпривабливіших країн для інвесторів у Європі. Водночас, як і будь-який ринок, вона має певні виклики, що можуть впливати на ухвалення інвестиційних рішень. Для комплексного розуміння інвестиційного клімату країни доцільно провести SWOT-аналіз, який дозволяє оцінити її сильні та слабкі сторони, а також наявні можливості та потенційні загрози. У таблиці 2.1 подано основні елементи такого

аналізу.

Таблиця 2.1 – SWOT-аналіз інвестиційної привабливості Німеччини

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
- Розвинена інфраструктура та логістика	- Високі податкові ставки для підприємств
- Потужна економіка – одна з найбільших у світі	- Висока вартість праці
- Інноваційний потенціал і технологічне лідерство	- Бюрократичні бар'єри при відкритті бізнесу
- Політична стабільність і надійна правова система	- Складнощі з гнучкістю ринку праці
- Центр Європейського Союзу – доступ до ринку ЄС	- Дефіцит кваліфікованої робочої сили в окремих секторах
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
- Зростання інтересу до «зеленої» енергетики та сталого розвитку	- Енергетична залежність і нестабільність постачання ресурсів
- Потенціал для цифрової трансформації промисловості	- Геополітична нестабільність, зокрема вплив війни в Україні
- Підтримка інновацій з боку держави	- Зростаюча конкуренція з боку країн Східної Європи та Азії
- Інвестування у стартапи та високотехнологічні сектори	- Старіння населення і демографічні виклики
- Активна участь у міжнародній торгівлі та глобальних ланцюгах	- Потенційні ризики через зміну європейського регуляторного поля

Джерело: побудовано автором на основі проведеного дослідження

SWOT-аналіз інвестиційної привабливості Німеччини свідчить про те, що країна залишається однією з провідних локацій для інвестування в Європі завдяки своїй економічній стабільності, технологічному розвитку, правовій надійності та стратегічному розташуванню. Водночас інвесторам варто враховувати наявні бар'єри, зокрема високу вартість праці, податкове навантаження та дефіцит кваліфікованих кадрів. Перспективи інвестування посилюються завдяки активній підтримці інновацій, розвитку зеленої економіки та цифровізації. Однак зовнішні загрози, такі як геополітична нестабільність та конкуренція з інших регіонів, потребують стратегічного планування та гнучкості в ухваленні рішень.

Таким чином, Німеччина залишається одним із ключових економічних центрів світу та лідером серед країн Європейського Союзу. Її стабільна політична ситуація, розвинена інфраструктура, високий рівень технологічного розвитку та інноваційна база створюють сприятливі умови для залучення прямих іноземних інвестицій. Упродовж 2022–2024 рр. динаміка ПІІ демонструвала як зростання, так і тимчасове зниження в 2024 році, зумовлене низкою глобальних викликів. Структурний розподіл інвестицій підтверджує зацікавленість інвесторів у стратегічно важливих секторах, зокрема в обробній промисловості, ІТ, фінансах та енергетиці. Географічно ПІІ зосереджуються переважно в економічно потужних регіонах, що свідчить про нерівномірний, але закономірний розподіл капіталу. Загалом, попри поточні труднощі, Німеччина зберігає привабливість для інвесторів та потенціал до подальшого економічного зростання.

2.2. Вплив ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники

Прямі іноземні інвестиції сприяють зростанню валового внутрішнього продукту (ВВП), створенню нових робочих місць, модернізації промисловості та розвитку інноваційних технологій будь-якої країни. Завдяки притоку іноземного капіталу у Німеччині відбувається збільшення виробничих потужностей, розширення підприємницької діяльності та покращення інфраструктури, що сприяє зростанню ВВП (рис. 2.5). У 2022–2024 роках Німеччина, як одна з провідних економік світу, зіткнулася з низкою викликів, що суттєво вплинули на динаміку її валового внутрішнього продукту. Після помірною економічного зростання у 2022 році, коли ВВП країни збільшився на 1,4% і досяг 4166,9 млрд євро, наступні два роки відзначилися спадом. У 2023 році реальне зменшення ВВП склало 0,3%, тоді як у 2024 році спад тривав – на рівні 0,2%, попри номінальне зростання до 4710 млрд євро.

Причинами такої динаміки стали як зовнішні, так і внутрішні фактори.

Серед основних – зростання цін на енергоносії, що посилило тиск на виробництво, інфляційні тенденції, нестабільність на світових ринках, геополітична напруга та високі відсоткові ставки, що обмежили інвестиційну активність. Уповільнення споживчого попиту та ослаблення експорту також внесли свій вклад у негативні результати.

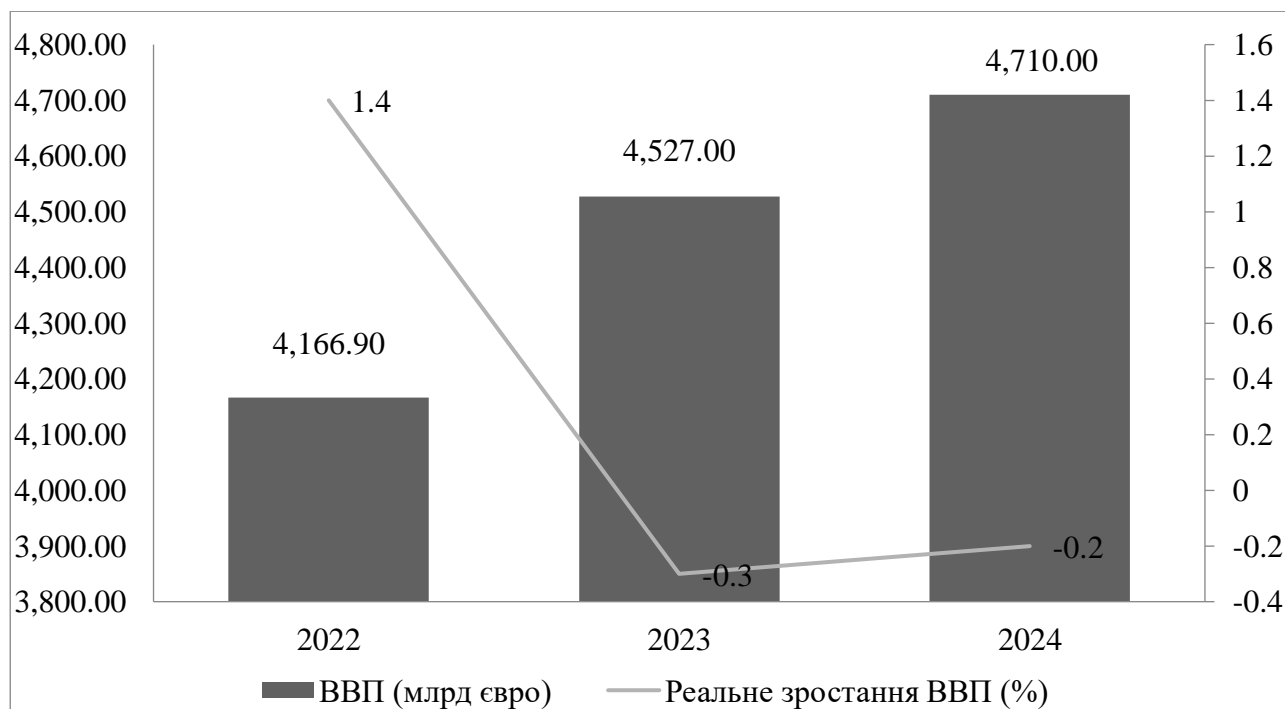

Рисунок 2.5 – ВВП Німеччини за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [30]

Незважаючи на ці труднощі, економіка Німеччини продовжує демонструвати високий рівень стійкості завдяки своїй індустріальній базі, технологічному потенціалу та активному залученню іноземних інвестицій.

ППІ мають також безпосередній вплив на рівень зайнятості у країні (табл. 2.2). Упродовж 2022–2024 років у Німеччині спостерігалось стабільне зростання загальної кількості зайнятого населення: з 45,6 млн осіб у 2022 році до 46,1 млн у 2024 році. Це свідчить про поступове відновлення економіки після викликів попередніх років, зокрема пандемії.

Таблиця 2.2 – Рівень зайнятості в Німеччині за 2022–2024 рр.

Рік	Кількість зайнятих осіб (млн)	Рівень зайнятості (%)	Рівень безробіття (%)
2022	45,6		
2023			
2024	46,1		

2022	45,6	~77,0	2,9
2023	45,9	77,5	2,8
2024	46,1	77,4	3,2

Джерело: побудовано автором на основі [20]

Рівень зайнятості також залишався на високому рівні – близько 77%, із незначними коливаннями: максимальний показник зафіксовано у 2023 році (77,5%), після чого у 2024 році спостерігалось легке зниження (77,4%). Це свідчить про відносну стабільність ринку праці, хоча зростання кількості зайнятих уповільнюється.

Водночас рівень безробіття демонструє незначні, але важливі зміни. Після зниження до 2,8% у 2023 році, у 2024 році показник підвищився до 3,2%. Це може бути пов'язано з економічною нестабільністю, структурними змінами у промисловості чи посиленням конкуренції на ринку праці. Загалом, тенденції вказують на поступову нормалізацію ринку праці в Німеччині з помірними викликами у 2024 році, що потребують подальшої уваги з боку політики зайнятості.

Крім цього, ППІ впливають на торговий баланс і зовнішню торгівлю країни. Завдяки іноземним інвестиціям відбувається диверсифікація виробничих потужностей, що дозволяє збільшити обсяги експорту. Крім того, ПІ сприяють залученню нових технологій, що підвищує конкурентоспроможність німецької продукції на світовому ринку (рис. 2.6).

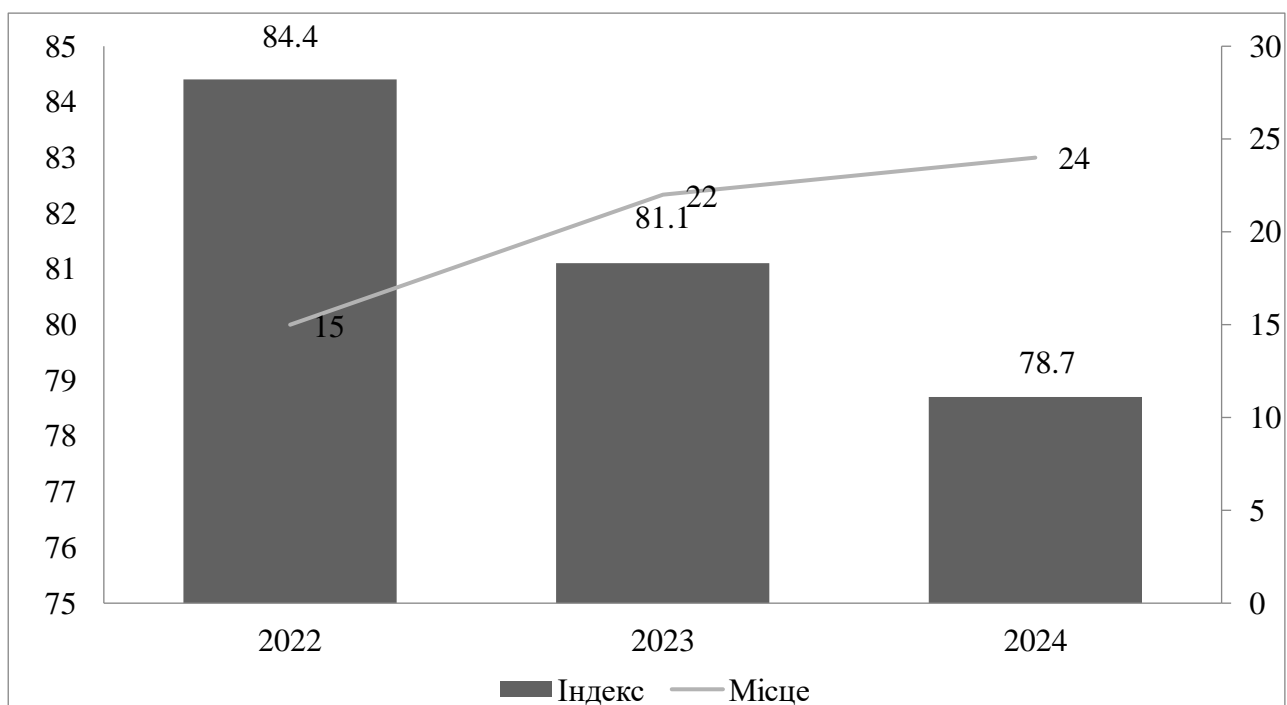

Рисунок 2.6 – Динаміка індексу глобальної конкурентоспроможності Німеччини за 2022–2024 рр., рейтинг

Джерело: побудовано автором на основі [22]

Індекс глобальної конкурентоспроможності, що публікується Всесвітнім економічним форумом, показав, що у період з 2022 по 2024 рік Німеччина продемонструвала поступове зниження глобальної конкурентоспроможності: з 15-го місця у 2022 році до 24-го у 2024-му. Відповідно, індекс конкурентоспроможності також зменшився – з 84,4 до 78,7 балів. Таке зниження вказує на ослаблення позицій країни у глобальній економічній системі.

Однією з основних причин падіння рейтингу є структурні проблеми у внутрішній економіці, а також сповільнене впровадження цифрових технологій у державному та приватному секторах. Разом з тим, країна зберігає сильні позиції у сфері міжнародної торгівлі, інновацій і якості освіти. Це створює підґрунтя для подальшого зростання, якщо буде реалізовано належні реформи.

Іноземні інвестори активно сприяють розвитку інноваційних технологій у Німеччині (табл. 2.3). У період 2022–2024 років Німеччина стабільно утримувала 8-9 місце у глобальному рейтингу інноваційності (ГІІ), що свідчить про її сильні позиції у світовій системі науково-технологічного розвитку. Хоча сам індекс ГІІ

незначно знизився з 58,9 у 2022 році до 58,1 у 2024 році, країна продовжувала активно інвестувати у стратегічні технології.

Таблиця 2.3 – Динаміка розвитку інноваційних технологій у Німеччині за 2022–2024 рр.

Рік	Індекс глобальної інноваційності (GII)	Місце в рейтингу GII	Основні досягнення
2022	58,9	8	Активне впровадження цифрових технологій та зростання інвестицій у дослідження і розробки.
2023	58,8	8	Рекордні інвестиції в інновації, особливо у сфері послуг; зростання використання ШІ в бізнесі.
2024	58,1	9	Значні інвестиції у квантові технології та напівпровідники; відкриття IBM Quantum European Data Center.

Джерело: побудовано автором на основі [32]

У 2022 році ключовими досягненнями стало активне впровадження цифрових рішень і збільшення обсягів фінансування науково-дослідних розробок. У 2023 році зафіксовано рекордні інвестиції в інновації, особливо у сфері послуг та впровадженні штучного інтелекту в бізнес-процеси. У 2024 році акценти змістилися на розвиток квантових технологій та напівпровідникової промисловості – Німеччина зробила стратегічний прорив, відкривши європейський квантовий центр IBM.

Таким чином, збереження високих позицій у GII, попри незначне зниження індексу, демонструє стійку інноваційну динаміку країни. Тому багато міжнародних корпорацій відкривають науково-дослідні центри, що стимулює впровадження нових технологічних рішень та підвищує ефективність виробництва. Це дозволяє Німеччині залишатися одним із лідерів у сфері технологій та наукових розробок.

ШІ також позитивно впливають на рівень життя німецького населення (табл. 2.4). Завдяки зростанню зайнятості та збільшенню доходів громадян підвищується добробут суспільства. Крім того, іноземні інвестори вкладають

кошти у розвиток соціальної інфраструктури, що сприяє покращенню якості життя.

Таблиця 2.4 – Ключові показники рівня життя населення Німеччини за 2022–2024 рр.

Рік	ВВП на душу населення (номінальний, дол. США)	Індекс споживчих цін (інфляція, %)	Індекс щастя (місце у рейтингу)
2022	49 686	6,9	14
2023	54 343	5,9	16
2024	54 214	2,2	24

Джерело: побудовано автором на основі [35]

У період з 2022 по 2024 рік рівень життя населення Німеччини демонстрував цікаві тенденції, що відображають як економічне покращення, так і деяке соціальне незадоволення. ВВП на душу населення поступово зростав у 2022–2023 роках – з 49686 дол. США до 54343 дол. США, що свідчить про зростання економічної продуктивності та добробуту. У 2024 році цей показник незначно знизився до 54 214 дол. США, що можна пояснити загальмованим темпом економічного зростання чи впливом зовнішніх чинників.

Особливо позитивною новиною стало стрімке зниження інфляції: з 6,9% у 2022 році до лише 2,2% у 2024-му. Це демонструє успішну роботу уряду та фінансових інституцій у стримуванні цінового тиску після постпандемічної кризи.

Водночас, індекс щастя, який вимірює загальне задоволення життям, показав негативну динаміку – з 14-го місця у 2022 році до 24-го у 2024-му. Це може свідчити про глибші соціальні проблеми, зокрема зростання психологічного навантаження, нерівності або зниження очікувань громадян, навіть попри відносно стабільні економічні умови. Загалом, ситуація вказує на необхідність розвитку не лише економічної, а й соціальної політики, орієнтованої на якість життя та добробут громадян.

Прямі іноземні інвестиції сприяють розвитку регіонів Німеччини (табл. 2.5). Економічний розвиток федеральних земель Німеччини в період з 2022 по 2024 рік демонструє стійкий тренд зростання на загальнонаціональному рівні, хоча з

помітними відмінностями між різними регіонами.

Таблиця 2.5 – Економічний розвиток федеральних земель Німеччини за 2022–2024 рр., млрд дол. США

Регіон	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Загальнонімецький показник	4,164	4,526	4,517
Східна Німеччина	1,303	1,396	1,400
Бранденбург	193.219	97.477	98.000
Мекленбург-Передня Померанія	42.930	40.195	40.800
Гамбург	117.779	110.274	112.000
Баварія	872.255	791.603	795.000
Баден-Вюртемберг	707.250	650.225	655.000
Бремен	33.791	31.638	32.000
Шлезвіг-Гольштейн	93.640	87.673	88.500

Джерело: побудовано автором на основі [19]

Загальнонімецький валовий регіональний продукт (GRP) зріс з 4,164 млрд дол. США в 2022 році до 4,517 млрд дол. США в 2024 році, що свідчить про позитивну економічну динаміку в країні в цілому. Проте, спостерігається зниження темпів росту в деяких регіонах, особливо у західних землях, таких як Баварія та Баден-Вюртемберг, де зростання GRP в 2023 році було відносно скромним, а показники для 2024 року залишаються майже на тому ж рівні.

Західні землі, зокрема Гамбург, Баварія та Баден-Вюртемберг, все ж утримують лідерство за рівнем економічного розвитку, хоча й спостерігається незначне зниження в абсолютних значеннях у порівнянні з 2022 роком. Гамбург, що має один з найвищих показників GRP серед регіонів, показує деяке зниження в 2023 році, але прогноз на 2024 рік знову свідчить про помірне зростання.

Східні регіони, як-от Бранденбург і Мекленбург-Передня Померанія, зазнають помірного зростання, хоча і залишаються позаду західних земель за рівнем економічного розвитку. Наприклад, в Бранденбурзі GRP у 2024 році прогнозується на рівні 98 млрд дол. США, що відображає повільне, але стабільне економічне відновлення в цих землях.

Загалом, дані тренди підкреслюють успіхи у відновленні після пандемії та важливість продовження економічних реформ для забезпечення сталого розвитку на всій території Німеччини.

Один із ключових суб'єктів, що здійснюють оцінювання економічного й соціального розвитку країн, – це рейтингові агентства. Нижче представлено найвпливовіші з них разом із їхніми оцінками для Німеччини за 2024 р (табл. 2.6). Всі три агентства підтвердили найвищий кредитний рейтинг Німеччини зі «стабільним» прогнозом, що свідчить про стійкість економіки країни, незважаючи на структурні виклики.

Таблиця 2.6 – Рейтингові агентства, що оцінюють економічний та соціальний розвиток Німеччини за 2024 рік

Рейтингове агентство	Основний рейтинг (індекс)	Прогноз
Moody's	Aaa	Стабільний
Standard & Poor's (S&P)	AAA	Стабільний
Fitch Ratings	AAA	Стабільний

Джерело: побудовано автором на основі [12; 13; 14]

Отже, прямі іноземні інвестиції є важливим чинником економічного та соціального розвитку Німеччини. Вони сприяють зростанню ВВП, створенню робочих місць, підвищенню рівня життя населення та розвитку інноваційних технологій. Однак для ефективного використання ПІІ необхідно враховувати можливі ризики та забезпечувати оптимальні умови для розвитку як іноземних, так і національних підприємств.

2.3. Стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ

В умовах глобалізації німецький уряд застосовує різноманітні стратегії для стимулювання притоку ПІІ, націлені на забезпечення стабільного економічного розвитку, створення нових робочих місць та розвиток інновацій (рис. 2.7).

Основними цілями таких стратегій є залучення капіталу, технологій та ноу-хау, а також підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни.

Рисунок 2.7 – Основні стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ

Джерело: побудовано автором на основі [30; 34]

Однією з ключових стратегій уряду є створення податково привабливого середовища для інвесторів. У Німеччині діє система податкових пільг для компаній, що інвестують у науково-дослідні та інноваційні проєкти:

- знижені ставки податку на прибуток для компаній, що інвестують у наукові розробки та інновації;
- податкові пільги для іноземних компаній, які створюють нові робочі місця в країні;
- сприяння розвитку малого та середнього бізнесу через надання податкових стимулів.

Німецький уряд активно підтримує інвесторів через різноманітні програми субсидій. Це включає надання фінансових пільг для компаній, що створюють нові підприємства або інвестують у важливі інфраструктурні проєкти. Підтримка також може бути надана у вигляді:

- субсидій для розвитку інфраструктури та модернізації виробничих потужностей;

- фінансової підтримки для стартапів та інноваційних компаній;

- допомоги в адаптації іноземних інвестицій до місцевих умов.

Однією з основних перешкод для іноземних інвесторів є складні адміністративні процедури. У відповідь на це Німеччина запровадила ряд ініціатив для спрощення реєстраційних та ліцензійних процесів. Це включає:

- централізовану платформу для інвесторів, де вони можуть отримати інформацію про процедури відкриття бізнесу в Німеччині;

- зниження кількості дозвільних процедур для підприємств, що здійснюють інвестиції у нові проєкти.

Уряд Німеччини активно інвестує в модернізацію інфраструктури, що має на меті підвищити конкурентоспроможність країни. Стратегічне оновлення інфраструктури забезпечує:

- покращення транспортних зв'язків, що сприяє залученню іноземних інвесторів до нових регіонів;

- розвиток цифрової інфраструктури для підтримки бізнесу та інновацій;

- покращення доступу до енергетичних ресурсів та інших важливих складових для ведення бізнесу.

Німеччина активно працює з міжнародними організаціями, такими як ООН, Європейський Союз та Світова організація торгівлі для забезпечення сприятливого клімату для інвестицій. До того ж, уряд підтримує активну співпрацю з інвестиційними агентствами, такими як Germany Trade & Invest (GTAI), що сприяє іноземним інвесторам у пошуку можливостей для інвестицій у Німеччині.

На місцевому рівні уряди федеральних земель також активно працюють над залученням іноземних інвестицій:

- пропонуються регіональні податкові пільги для компаній, що розташовуються у менш розвинених регіонах;

- створюються індустріальні парки, що надають спеціальні умови для інвесторів;

- регіональні уряди допомагають компаніям отримувати фінансування та пільги для розширення виробництва.

Розглянемо кілька прикладів успішних інвестиційних проєктів та програм, які були реалізовані в Німеччині завдяки активній підтримці з боку урядів національного та місцевого рівнів:

1. Програма «Індустріальні парки та інноваційні хаби». У рамках цієї програми уряд Німеччини підтримує створення спеціалізованих індустріальних парків і технологічних хабів для залучення іноземних інвестицій. Одним із таких проєктів є Технологічний парк в Гейдельберзі (Heidelberg Innovation Park), що сприяє розвитку стартапів і компаній у сферах високих технологій, медичних досліджень та інновацій. Технопарк активно підтримує іноземні інвестиції, пропонуючи податкові пільги та фінансові стимули для компаній, які інвестують у наукові дослідження та розвиток.

Так, BioMed X – міжнародна дослідницька організація, що спеціалізується на медичних технологіях і біотехнологіях, успішно відкрила свій центр в цьому технопарку. Це забезпечило значні інвестиції в дослідження та розробки нових медичних продуктів, зокрема для лікування раку.

2. Ініціатива для розвитку «Енергетичних інновацій». Уряд Німеччини активно інвестує в енергетичні інновації, зокрема в сектор відновлювальних джерел енергії та технології енергоефективності. Німеччина є однією з провідних країн у галузі зеленої енергетики, що приваблює іноземних інвесторів.

Проєкт «Windpark am Meer» (Вітровий парк на морі) у Північному морі – один з найбільших проєктів з використання вітрової енергії в Європі, реалізований за участі іноземних інвесторів, зокрема британської компанії Ørsted. Цей проєкт забезпечує значну частину енергетичних потреб Німеччини, а також став прикладом для подальших інвестицій у сектор відновлювальної енергетики.

3. Податкова пільга для інвестицій у наукові дослідження (R&D). Німеччина

активно підтримує іноземні інвестиції в наукові дослідження та розробки через податкові пільги. Одна з ключових програм, що надає значні пільги для іноземних інвесторів, – це податкові пільги на наукові дослідження та інновації (Forschungszulage), запроваджена у 2020 році.

Зокрема, SAP – одна з найбільших світових компаній у галузі програмного забезпечення, активно інвестує в Німеччину через програму підтримки наукових досліджень, зокрема в області штучного інтелекту та аналітики даних. За рахунок податкових пільг компанія розширила свої дослідницькі центри в Німеччині, що стимулювало розвиток нових технологій і створення робочих місць.

4. Програма «Регіональні інвестиційні субсидії». На рівні федеральних земель Німеччини активно реалізуються програми для залучення інвестицій у менш розвинені регіони, зокрема через субсидії для створення нових виробництв та робочих місць. Наприклад, BMW побудував новий завод у місті Дрезден на сході Німеччини, що отримав підтримку через програму регіональних інвестиційних субсидій. Завод спеціалізується на виробництві електричних автомобілів, що відповідає урядовим пріоритетам у галузі сталого розвитку та екологічного транспорту.

5. Програма підтримки для стартапів та інноваційних компаній. Одним з таких проєктів є «German Accelerator», який підтримує стартапи, зокрема в ІТ-сфері, штучному інтелекті та інтернеті речей (IoT).

N26 – цифровий банк, що з'явився як стартап у Німеччині, залучив понад 500 млн євро інвестицій від міжнародних венчурних компаній. Завдяки інвестиціям і підтримці з боку урядових ініціатив, таких як «German Accelerator», банк зміг вийти на міжнародний ринок і розширити свою діяльність у США.

6. Програма підтримки для малих та середніх підприємств. Однією з програм є «EXIST», яка надає фінансування та консультаційну підтримку для стартапів і малих підприємств, що працюють у наукових та технологічних галузях. Lilium Aviation – компанія, яка займається розробкою електричних вертикальних літаків, отримала значні інвестиції через програму EXIST для

розвитку своїх технологій. Цей проєкт має великий потенціал на міжнародних ринках і є прикладом успішного розвитку стартапу в Німеччині.

Отже, Німеччина має багатий досвід успішних інвестиційних проєктів завдяки поєднанню стратегічних ініціатив на національному та місцевому рівнях. Податкові пільги, фінансова підтримка, субсидії на інновації та регіональні стимули дозволяють залучати значні обсяги прямих іноземних інвестицій, що сприяє економічному зростанню країни, розвитку інфраструктури, а також забезпечує створення нових робочих місць та інноваційних підприємств.

Попри велику кількість стратегій та програм підтримки, Німеччина стикається з певними викликами, зокрема:

- глобальна конкуренція за інвестиції з боку інших європейських країн та розвинутих економік;
- обмеження, що стосуються регулювання у таких галузях, як енергетика та технології;
- необхідність адаптації до швидко змінюваного економічного середовища.

Проте Німеччина має великий потенціал для подальшого залучення ПІІ завдяки своєму стабільному економічному середовищу, висококваліфікованій робочій силі та інноваційній інфраструктурі. Однак, якщо залишити все без змін, то обсяги ПІІ у Німеччину різко зменшаться (рис. 2.8).

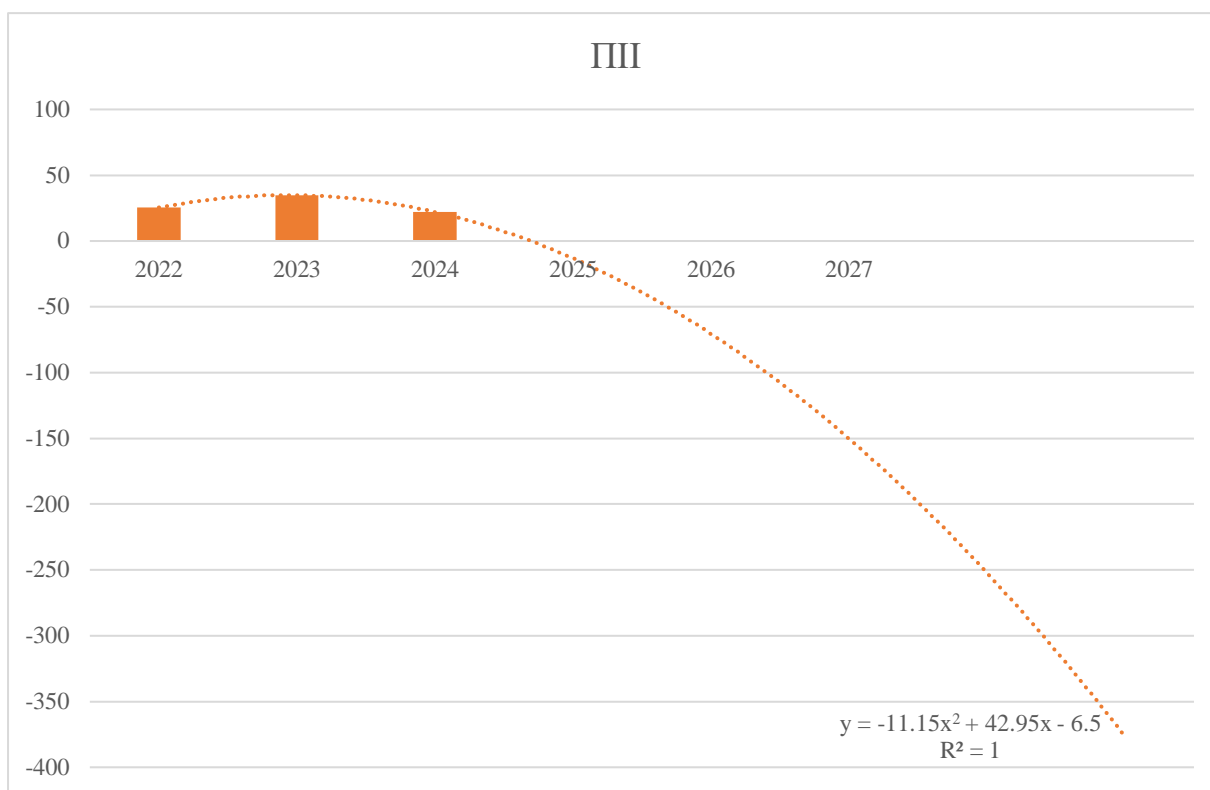

Рисунок 2.8 – Прогноз ПІІ Німеччини на 2025-2027 рр.

Джерело: побудовано автором на основі проведеного дослідження

Отже, Німеччина вживає ефективні стратегії для стимулювання притоку ПІІ, орієнтуючись на податкові пільги, субсидії, спрощення адміністративних процедур та розвиток інфраструктури. Це дозволяє країні зберігати статус одного з лідерів у Європі за обсягом іноземних інвестицій і підтримувати стабільне економічне зростання.

2.4. Пріоритетні напрями інвестування Німеччини

Пріоритети інвестування уряду Німеччини спрямовані на досягнення сталого економічного зростання, інноваційного розвитку, енергетичної ефективності та забезпечення високого рівня конкурентоспроможності країни на міжнародній арені. Ключові напрямки інвестування визначаються економічною стратегією, спрямованою на підтримку таких напрямів (рис. 2.9):

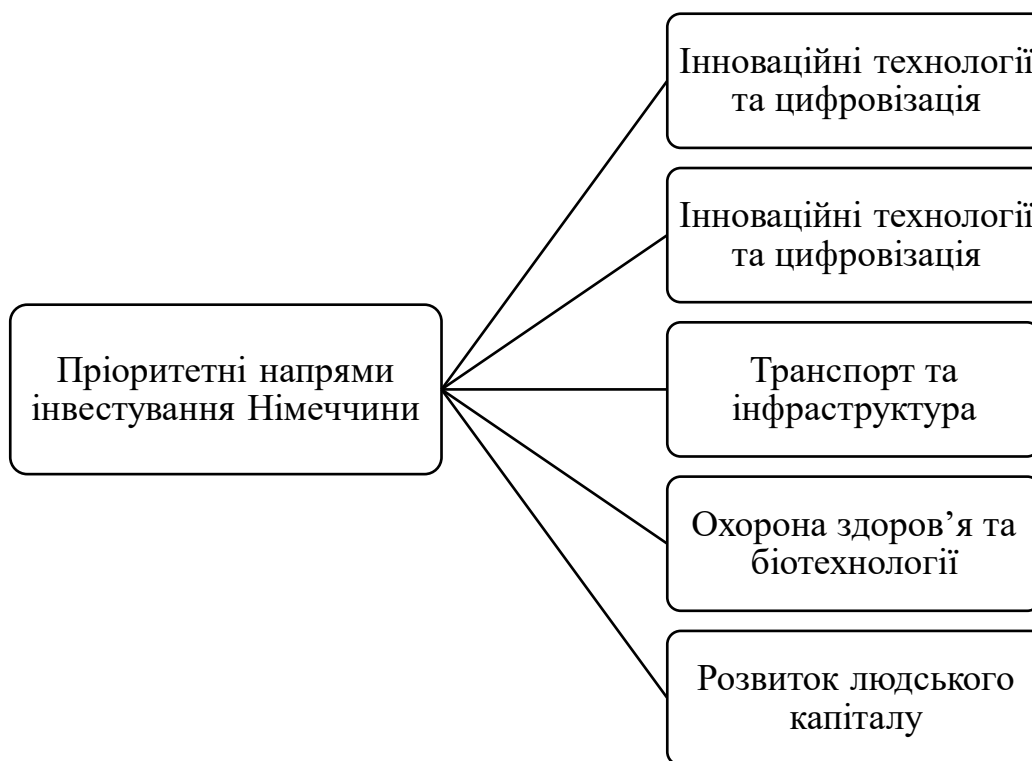

Рисунок 2.9 – Пріоритетні напрями інвестування Німеччини

Джерело: побудовано автором на основі [19; 31]

1. Інвестиції в технології та цифрову трансформацію є одним із основних пріоритетів Німеччини на сьогодні. Зокрема, увага акцентується на таких секторах:

- Штучний інтелект (ШІ). Німеччина активно інвестує в розвиток штучного інтелекту, який є стратегічно важливим для розвитку промисловості, охорони здоров'я, автомобільного виробництва, а також для оптимізації бізнес-процесів. Одна з важливих ініціатив – Національна стратегія ШІ (Artificial Intelligence Strategy), яка спрямована на створення інноваційної інфраструктури, дослідження та розвиток технологій штучного інтелекту. Уряд підтримує приватні інвестиції в цей сектор через фінансові стимули та податкові пільги для компаній, що займаються дослідженнями в галузі ШІ.

Наприклад, Siemens активно інвестує в розробку ШІ для автоматизації та оптимізації виробничих процесів у промисловості. Компанія сприяє створенню екосистеми для інтеграції ШІ у різні сфери, що допомагає підвищити ефективність

і знизити витрати.

- Інвестиції в Інтернет речей (IoT) та автоматизацію виробничих процесів є важливим напрямом для підвищення продуктивності та конкурентоспроможності німецької промисловості. У Німеччині активно реалізується концепція Індустрія 4.0, яка передбачає інтеграцію цифрових технологій у виробництво, що дозволяє знизити витрати та збільшити гнучкість підприємств. Проєкт Bosch IoT Suite дозволяє інтегрувати пристрої та системи в єдину мережу, забезпечуючи автоматизацію процесів у таких сферах, як виробництво, логістика та енергетика.

2. Зелена енергетика та сталий розвиток. Німеччина є лідером у переході на відновлювальні джерела енергії та активно інвестує у проєкти, що сприяють сталому розвитку та зниженню викидів парникових газів:

- Вітрова енергетика – є одним із пріоритетних напрямів інвестування. Німеччина активно розвиває проєкти вітрових електростанцій як на суші, так і на морі. Особливо важливими є офшорні вітрові станції, які забезпечують значну частину відновлювальної енергії країни. Вітрова електростанція «He Dreiht» на Балтійському морі – це один з найбільших офшорних проєктів, який буде постачати енергію для понад 1,1 млн домогосподарств.

- Сонячна енергетика – є ще одним важливим сектором для інвестицій у Німеччині. Завдяки сприятливим умовам для розміщення сонячних панелей на дахах будівель, Німеччина активно інтегрує сонячні системи як для побутових, так і для промислових потреб. Компанія EnBW реалізує великий проєкт сонячної енергетики у південних регіонах Німеччини, який забезпечить екологічно чисту енергію для кількох тисяч домогосподарств.

3. Німеччина приділяє велику увагу розвитку транспортної та інфраструктурної мережі, що є необхідним для підтримки високої конкурентоспроможності економіки:

- Електричні транспортні засоби та інфраструктура зарядних станцій. З метою зменшення викидів вуглекислого газу та зниження залежності від викопних видів палива, Німеччина активно інвестує в розвиток електричних

транспортних засобів та інфраструктури для їх зарядки. Уряд підтримує як виробників електромобілів, так і компанії, які встановлюють зарядні станції. BMW i3 та Volkswagen ID.3 – це моделі електричних автомобілів, що були розроблені за підтримки державних програм, які сприяли розвитку інфраструктури для електричних транспортних засобів.

- Розвиток залізничного транспорту. Залізничний транспорт є важливою частиною національної інфраструктури, і Німеччина продовжує інвестувати в модернізацію залізничних ліній та систему високошвидкісних поїздів. High-Speed Rail Project в Німеччині – це інвестиція в розвиток високошвидкісного залізничного сполучення між великими містами, що сприяє підвищенню ефективності транспорту та зменшенню заторів.

4. Інвестиції в біотехнології та охорону здоров'я є важливим напрямом для Німеччини, особливо у контексті глобальних викликів, таких як старіння населення та пандемії:

- Біотехнології та медичні інновації. Німеччина активно інвестує в біотехнології та медичні інновації, зокрема в розробку нових ліків, вакцин, а також технологій для діагностики та лікування. BioNTech – компанія, яка стала відомою завдяки розробці вакцини від COVID-19, залучила значні інвестиції для розвитку біотехнологій у сфері онкології та вакцин.

- Цифровізація в охороні здоров'я. Впровадження цифрових технологій у систему охорони здоров'я є важливим аспектом для покращення доступності та якості медичних послуг. Проєкт «Telemedicine» сприяє інтеграції дистанційної медицини в Німеччині, дозволяючи пацієнтам отримувати консультації через онлайн-платформи.

5. Інвестиції в освіту та розвиток людського капіталу є важливими для забезпечення високої конкурентоспроможності Німеччини на міжнародній арені:

- Освітні програми та кваліфікація робочої сили. Німеччина активно інвестує в освітні програми, зокрема для розвитку технічних та інженерних спеціальностей, що є важливими для підтримки висококваліфікованої робочої

сили. Програма «Duale Ausbildung» (дуальна освіта), що поєднує теоретичне навчання з практичною підготовкою, є прикладом інвестицій у розвиток молодих фахівців і сприяє зменшенню рівня безробіття серед молоді.

Отже, Німеччина активно реалізує інвестиційні програми в різних секторах економіки, зокрема в інноваційних технологіях, зеленій енергетиці, транспорті, охороні здоров'я та освіті. Ці пріоритети сприяють зміцненню економічної стабільності, підвищенню конкурентоспроможності країни, а також створенню нових робочих місць і розвитку інфраструктури. Ключовими напрямками інвестування залишаються технології, сталий розвиток та розвиток людського капіталу, що забезпечують Німеччині лідерство на світовій арені.

ВИСНОВКИ

За результатами досліджень, проведених в роботі, можна зробити такі висновки.

1. Аналіз наукової літератури дав змогу виявити сутність і класифікацію прямих іноземних інвестицій. У сучасній глобалізованій економіці прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку національних економік, забезпечуючи фінансові ресурси, передові технології та управлінський досвід. У роботі було визначено, що прямі іноземні інвестиції – це довгострокові вкладення іноземного капіталу в економіку приймаючої країни з метою встановлення контролю або значного впливу на діяльність підприємства. Вони можуть здійснюватися у формі створення нових компаній, розширення існуючого бізнесу, злиття та поглинання, а також через спільні підприємства. Тобто прямі іноземні інвестиції є важливим інструментом економічного розвитку, що сприяє модернізації виробництва, підвищенню зайнятості та інтеграції країн у світову економіку. Водночас уряди повинні розробляти ефективні політики, спрямовані на залучення якісних ПІІ та мінімізацію можливих ризиків.

2. На основі вивчення спеціальної літератури було визначено роль ПІІ у формуванні соціально-економічного розвитку країн. Прямі іноземні інвестиції сприяють економічному зростанню, створенню нових робочих місць, передачі технологій та покращенню рівня життя населення. ПІІ є важливим інструментом модернізації економіки, оскільки вони сприяють передачі технологій, стимулюють наукові дослідження та інновації, а також сприяють розвитку інфраструктури. Завдяки цим факторам країна, що приймає іноземні інвестиції, отримує додаткові можливості для економічного зростання та підвищення своєї конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Водночас ПІІ можуть створювати певні ризики, пов'язані з економічною залежністю, конкуренцією з місцевими компаніями та екологічними проблемами. Для ефективного використання переваг ПІІ країнам необхідно розробляти політику, яка сприятиме

залученню якісних інвестицій, захисту національних інтересів та забезпеченню сталого розвитку економіки.

3. У роботі було вивчено методи оцінювання інвестиційного середовища країни. Інвестиційне середовище країни визначає її привабливість для вітчизняних та іноземних інвесторів. Воно складається з економічних, політичних, соціальних, правових та інституційних факторів, які впливають на можливість вкладення капіталу. Для того, щоб оцінити інвестиційну привабливість країни, використовують різні методи аналізу, які допомагають оцінити ризики та потенційні вигоди для інвесторів. Методи оцінювання інвестиційного середовища країни можуть бути кількісними (аналіз макроекономічних показників, рейтингові оцінки, аналіз податкової політики), якісними (експертні оцінки, аналіз правового середовища) або комплексними (SWOT-аналіз, PEST-аналіз). Але використання комплексного підходу дозволяє отримати найбільш об'єктивну картину стану інвестиційного середовища та приймати ефективні рішення щодо розвитку економіки та залучення іноземного капіталу.

4. Аналіз структури і динаміки прямих іноземних інвестицій у Німеччину показав, що країна є однією з найбільш розвинених економік світу та найбільшою економікою Європи. Завдяки сильній промисловій базі, високим технологіям та активній міжнародній політиці, Німеччина залишається важливим гравцем у світовій економіці, впливаючи на формування глобальних економічних трендів і стратегій. Прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку економіки Німеччини. Упродовж 2022–2024 рр. динаміка ПІІ демонструвала як зростання, так і тимчасове зниження в 2024 році, зумовлене низкою глобальних викликів. Структурний розподіл інвестицій підтверджує зацікавленість інвесторів у стратегічно важливих секторах, зокрема в обробній промисловості, ІТ, фінансах та енергетиці. Географічно ПІІ зосереджуються переважно в економічно потужних регіонах, що свідчить про нерівномірний, але закономірний розподіл капіталу. Загалом, попри поточні труднощі, Німеччина зберігає привабливість для

інвесторів та потенціал до подальшого економічного зростання.

5. Дослідження впливу ПІІ на ключові макроекономічні та соціальні показники дозволило зробити висновок, що прямі іноземні інвестиції сприяють зростанню валового внутрішнього продукту (ВВП), створенню нових робочих місць, модернізації промисловості та розвитку інноваційних технологій будь-якої країни. Однак для ефективного використання ПІІ необхідно враховувати можливі ризики та забезпечувати оптимальні умови для розвитку як іноземних, так і національних підприємств.

6. Оцінка стратегії німецького уряду щодо стимулювання притоку ПІІ показала, що в умовах глобалізації німецький уряд застосовує різноманітні стратегії для стимулювання притоку ПІІ, націлені на забезпечення стабільного економічного розвитку, створення нових робочих місць та розвиток інновацій. Основними цілями таких стратегій є залучення капіталу, технологій та ноу-хау, а також підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни. Німеччина має багатий досвід успішних інвестиційних проєктів завдяки поєднанню стратегічних ініціатив на національному та місцевому рівнях. Податкові пільги, фінансова підтримка, субсидії на інновації та регіональні стимули дозволяють залучати значні обсяги прямих іноземних інвестицій, що сприяє економічному зростанню країни, розвитку інфраструктури, а також забезпечує створення нових робочих місць та інноваційних підприємств.

7. На основі проведеного дослідження було обґрунтовано пріоритетні напрями інвестування Німеччини, що спрямовані на досягнення сталого економічного зростання, інноваційного розвитку, енергетичної ефективності та забезпечення високого рівня конкурентоспроможності країни на міжнародній арені. Німеччина активно реалізує інвестиційні програми в різних секторах економіки, зокрема в інноваційних технологіях, зеленій енергетиці, транспорті, охороні здоров'я та освіті. Ці пріоритети сприяють зміцненню економічної стабільності, підвищенню конкурентоспроможності країни, а також створенню нових робочих місць і розвитку інфраструктури. Ключовими напрямками

інвестування залишаються технології, сталий розвиток та розвиток людського капіталу, що забезпечують Німеччині лідерство на світовій арені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біленко Ю.І. Формування капіталу, прямі іноземні інвестиції та економічне зростання української економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 21. Ч. 1. С. 19–23.
2. Бохонко І.В. Жигало І.І., Слободюк А. Інвестиційна привабливість України в умовах ринкового господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 40. С. 46–53.
3. Васильчак С.В., Галаченко О.О., Соловій С.Б., Дубина М.П. та ін. Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток бізнесу: аспекти менеджменту. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 9. С. 52-60.
4. Говорушко Т.А. Сутність прямих іноземних інвестицій та їх класифікація. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10871/1/20134.pdf> (дата звернення 01.04.2025).
5. Довгенко Я. Оцінка та моделювання залежності прямих іноземних інвестицій від макроекономічних чинників. *Економіка та суспільство*. 2021. №29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-1> (дата звернення 01.04.2025).
6. Дунська А. Р., Бойко О. В. Прямі іноземні інвестиції як чинник розвитку економіки України. *Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. 2016. № 13. С. 460-466.
7. МВФ. URL: <https://www.imf.org/> (дата звернення 01.04.2025).
8. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/> (дата звернення 01.04.2025).
9. Обушна Н. І., Мацибора Т. В. Державне регулювання прямих іноземних інвестицій в Україні : монографія. Київ : ННЦ "Ін-т аграр. економіки", 2012. 332 с.
10. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). URL:

<https://www.oecd.org/uk/> (дата звернення 01.04.2025).

11. Про режим іноземного інвестування : Закон України № 93/96-ВР від 19.03.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 01.04.2025).

12. Рейтингове агентство «Fitch Ratings». URL: <http://fitchratings.com/> (дата звернення 01.04.2025).

13. Рейтингове агентство «Moody's». URL: <http://moody's.com/> (дата звернення 01.04.2025).

14. Рейтингове агентство «Standard & Poor's». URL: <http://www.standardandpoors.com/> (дата звернення 01.04.2025).

15. Сімонова М.В. Компаративний аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країн з метою прийняття інвестиційних рішень. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2012. Випуск 1, Том 2. С. 270-278.

16. Balasubramanyam V., Salisu M., Sapsford D. Foreign Direct Investment and Growth in EP and IS countries. *The Economic Journal*. 2011. № 106. P. 92–105.

17. De Mello L. Foreign Direct Investment-led growth: evidence from time series and panal data. *Oxford Economic Papers*. 2012. № 51. P. 133–151.

18. fDi Markets. URL: <https://www.fdimarkets.com/> (дата звернення 01.04.2025).

19. Federal Statistical Office of Germany. URL: <https://www.destatis.de/EN/> (дата звернення 01.04.2025).

20. Germany Trade & Invest (GTAI). URL: <https://www.gtai.de/en/invest> (дата звернення 01.04.2025).

21. Hossain M., Wahid A. The impact of foreign direct investment on poverty reduction in Bangladesh. *Journal of Poverty, Investment and Development*. 2014. №13. P. 1-11.

22. IMD World Competitiveness Yearbook. URL: <https://www.imd.org/> (дата звернення 01.04.2025).

23. Kottler P. *Marketing Management*. Pearson Custom Publishing, 2002.
24. Nikolovová P. Sourcing Patterns of FDI Activity and Their Impact on the Domestic Economy. *Czech Journal of Economics and Finance*. 2013. № 3. P. 288–302.
25. Olofsdotter K. Foreign direct investment, country capabilities and economic growth. *Weltwirtschaftliches Archi*. 2013. № 134(3). P. 534–547.
26. Pasierbiak P. Napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich oraz polityka wobec nich w Korei Południowej w latach 1998 – 2012. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. 2014. S. 79-89.
27. Sari Dyah Wulan, Noor Aini Khalifah, Suyanto Suyanto. The spillover effects of foreign direct investment on the firms productivity performances. *Journal of Productivity Analysis*. 2016. №46. P, 199-233.
28. Shao Y. Does FDI affect carbon intensity? New evidence from dynamic panel analysis. *International Journal of Climate Change Strategies and Management*. 2018. №10. S. 27–42.
29. Statista. URL: <https://www.statista.com/>.
30. Statistisches Bundesamt (Destatis). URL: <https://www.destatis.de/> (дата звернення 01.04.2025).
31. The World Bank. URL: <http://data.worldbank.org>. (дата звернення 01.04.2025).
32. TheGlobalEconomy.com. URL: <https://www.theglobaleconomy.com/> (дата звернення 01.04.2025).
33. Udoh N. J., Etuk U. J. The impact of foreign direct investment on economic growth in Nigeria: An empirical analysis. *International Journal of Economics, Commerce and Management*. 2017. №5(8). P. 140-156.
34. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/> (дата звернення 01.04.2025).
35. World Economics. URL: <https://www.worldeconomics.com/> (дата звернення 01.04.2025).

КОРОТКИЙ ЗВІТ ПОДІБНОСТІ

 Дата звіту: 5/12/2025
 Дата роздрукування: ---

Звіт не був оцінений

Звіт подібності

метадані

Назва організації
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU
 Заголовок
Прямі іноземні інвестиції як фактор соціально-економічного розвитку країн
 Автор
 Науковий керівник / Експерт
Овсіюкова Дар'я Олегівна Яценко О.М.
 підрозділ
кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фраз для коефіцієнта подібності 2

9016

Кількість слів

72509

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		1
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		2

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копія тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно перевірити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз			Копія тексту
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/znpnudos_2012_1_15.pdf	26	0.29 %
2	http://lma.lp.edu.ua/images/PDF/71_SNTK_INEM.pdf	17	0.19 %
3	http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekonom/pdfbase/2016/VKNU-ES-2016-N1_232.pdf	16	0.18 %
4	https://ic.nmu.org.ua/handle/123456789/154042	14	0.16 %

5	Підручник МЕВ 2023.docx 3/7/2023 Uzhhorod National University (Department)	13 0.14 %
6	Дипломне регулювання прямих іноземних інвестицій в ринкових умовах 12/4/2018 V. N. Karazin Kharkiv National University (KKNU) (Економічний факультет-кафедра економіки та менеджменту)	11 0.12 %
7	SUMDU/out2019/F-51-1u_Shamkalo_K.Yu._2019.pdf 7/22/2019 Sumy State University (SUMDU)	8 0.09 %
8	Slyshik_diplom_Makarchuk_MEV_21_05_23.pdf 5/22/2023 V. N. Karazin Kharkiv National University (KKNU) (ННІ КІМВ та ТБ - кафедра міжнародних економічних відносин та логістики)	6 0.07 %
9	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/zmnoudps_2012_1_15.pdf	6 0.07 %
10	https://studfile.net/preview/5585388/page/5/	6 0.07 %
з бази даних RefBooks (0.00 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ЦИТИРОВАНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
з домашньої бази даних (0.00 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ЦИТИРОВАНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
з програми обміну базами даних (0.70 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ЦИТИРОВАНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	Підручник МЕВ 2023.docx 3/7/2023 Uzhhorod National University (Department)	23 (3) 0.26 %
2	SUMDU/out2019/F-51-1u_Shamkalo_K.Yu._2019.pdf 7/22/2019 Sumy State University (SUMDU)	18 (3) 0.20 %
3	Дипломне регулювання прямих іноземних інвестицій в ринкових умовах 12/4/2018 V. N. Karazin Kharkiv National University (KKNU) (Економічний факультет-кафедра економіки та менеджменту)	11 (1) 0.12 %
4	Slyshik_diplom_Makarchuk_MEV_21_05_23.pdf 5/22/2023 V. N. Karazin Kharkiv National University (KKNU) (ННІ КІМВ та ТБ - кафедра міжнародних економічних відносин та логістики)	11 (2) 0.12 %
з Інтернету (1.00 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ЦИТИРОВАНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/zmnoudps_2012_1_15.pdf	32 (2) 0.35 %
2	http://mo.lp.edu.ua/images/PDF/71_SNTK_INEM.pdf	17 (1) 0.19 %

3	http://journals.khnu.km.ua/vesnik/pdfbase/2016/VKNU-ES-2016-N1_232.pdf	16 (1) 0.18 %
4	https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/154942	14 (1) 0.16 %
5	https://studfile.net/preview/5696388/page/5/	6 (1) 0.07 %
6	http://academy.gov.ua/pages/doc/135/filca/Bd237c18-7c45-46be-9cef-bb19521415b2.pdf	5 (1) 0.06 %

Список принятых фрагментів (немає принятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-------	---------------------------------------
